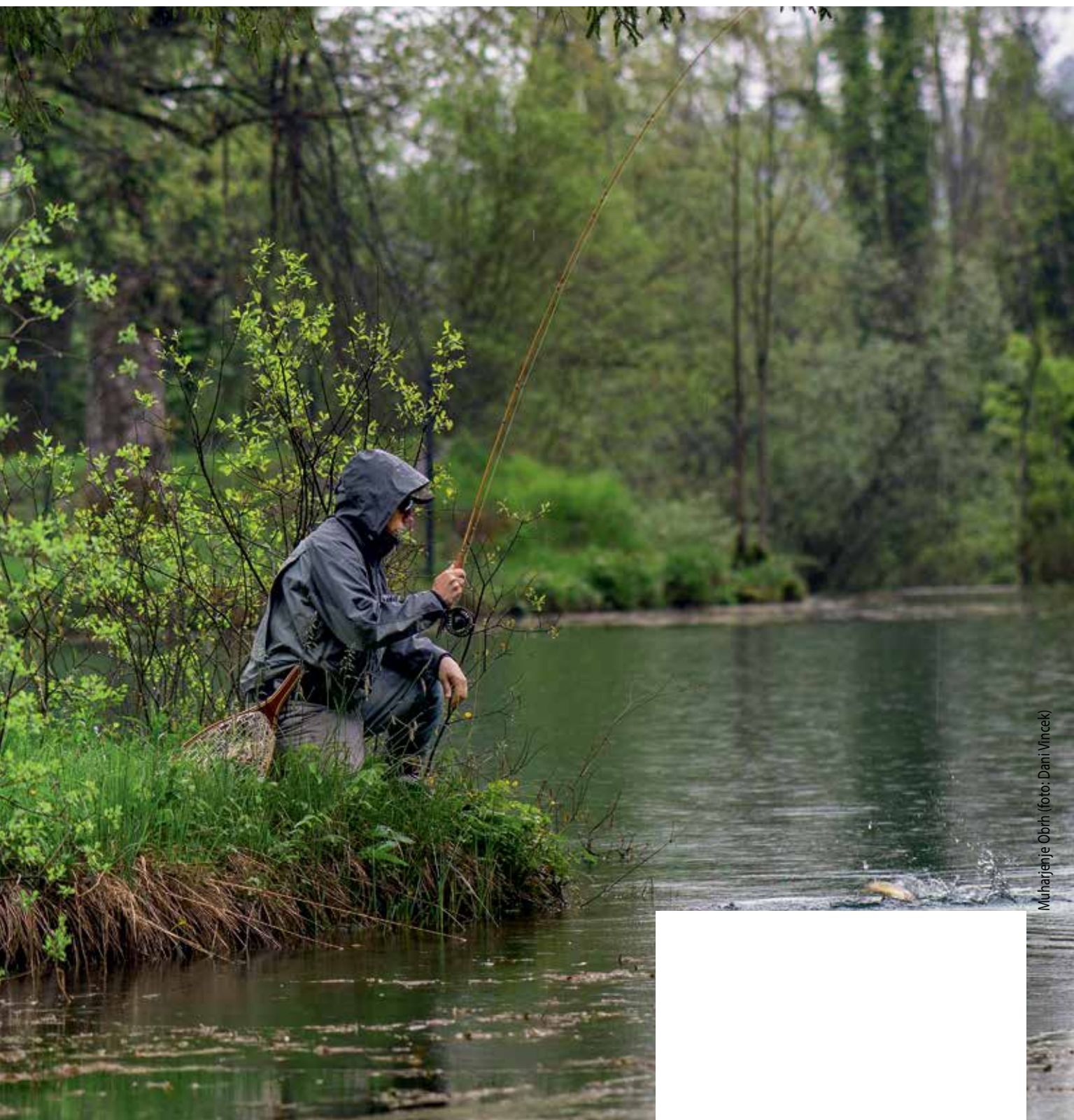

4

Ribič

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2024
LETNIK LXXXIII
ISSN 0350-4573

Muharjenje Obrh (foto: Dani Vinček)

NAJVEČJI FESTIVAL MUHARSKEGA FILMA NA SVETU PRIHAJA TUDI V SLOVENIJO!

Filmska turneja »Fly Fishing Film Tour (F3T)« je letni dogodek, ki prikazuje vrsto filmov o muharjenju z vsega sveta. Osupljiva kinematografija in izjemno pripovedovanje zgodb prikazujejo umetnost, kulturo in življenjski slog, s katerimi se lahko poistoveti vsak muhar. Turneja gostuje na različnih lokacijah, kar omogoča muharskim navdušencem po vsem svetu, da ob tej kinematografski izkušnji proslavijo svojo strast do muharjenja.

Na festivalu bodo prikazani vrhunski filmski izdelki več produkcijskih hiš, ki poleg muharske akcije na filmsko platno rišejo tudi čudovite podobe narave z vseh koncev sveta. Posebej nas veseli, da si bomo v sklopu programa lahko ogledali tudi film slovenske produkcije, »Rods, Rolls & Reality On The Soča«. Seveda pa ne bo manjkal niti srečelov s privlačnimi nagradami partnerjev dogodka.

Pomembno! Z udeležbo na festivalu boste pomagali ribiškim družinam, ki so jih lanskega avgusta najbolj prizadele poplave, saj bomo izkupiček od prodanih vstopnic prek Ribiške zveze Slovenije, ki je tudi partnerica dogodka, namenili prav njim. Zato vabljeni v čim večjem številu!

Datum: petek, 26. april 2024

Ura: 19:00–21:30

Kraj: Kino Vrhnika (Cankarjev dom), Tržaška cesta 25, Vrhnika

Cena vstopnice: 20 EUR (odrasli), 10 EUR (otroci do 15 let) // Vstopnice boste lahko kupili na blagajni kina Vrhnika

NAKUP VSTOPNIC V PREDPRODAJI

♥ Cankarjev dom Vrhnika, Tržaška cesta 25, 1360 Vrhnika (pol ure pred vsako predstavo) GOTOVINSKO in KARTIČNO POSLOVANJE

♥ TIC Vrhnika, Tržaška cesta 9, 1360 Vrhnika (od 8.00–18.00) sobota 8.00–14.00) GOTOVINSKO in KARTIČNO POSLOVANJE

♥ prodajna mesta [MOJEKARTE.SI](https://mojekarte.si) (na spletu in ostalih prodajnih mestih – npr. Petrol Vrhnika, ...)

Rezervirane vstopnice je potrebno prevzeti vsaj 15 minut pred začetkom filma na blagajni v kinu.

Več o dogodku na uradni spletni strani: <https://flyfilmstour.com>
Slovenska F3T Facebook stran: <https://www.facebook.com/f3tslovenia>

O dogodku vas bomo obveščali prek spletnih strani in družbenih medijev **partnerjev dogodka:**

Muharjenje v Sloveniji by Luka Hojnik (flyfish-slovenia.si) // Facebook:

<https://www.facebook.com/flyfishing.slovenia/>

Ribiška zveza Slovenije (ribiska-zveza.si) // Facebook:

<https://www.facebook.com/ribiskazvezaslovenije>

Kostevc trgovina (kostevc.si) // Facebook:

<https://www.facebook.com/trgovinakostevc>

Green Adventure (green-adventure.eu) // Facebook:

<https://www.facebook.com/greenadventureslovenia/>

ZIC Vrhnika (visitvrhnika.si/dogodki) // Facebook:

<https://www.facebook.com/VisitVrhnika/>

Foto: Arhiv avtorjev/ F3T

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja
Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 195.
Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen števil 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo: (01) 256 12 97
tajništvo: (01) 256 12 94
041 738 849
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:

Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si

sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si

tajništvo RZS
tajništvo.rzs@ribiska-zveza.si

računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si

uredništvo glasila Ribič
glasiloricibic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
Odgovorna urednica:
Nuška Božičnik

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Igor Kloboves

člani:
Egon Dolenc, Vladimir Mikec,
Jure Ušeničnik Schifferstein, Peter Weibl

ČASOPISNI SVET:
člana:
dr. Jože Ocvirk,
dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Alenka Ličen

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.000 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Glasiło je sofinanciralo Ministrstvo
za kulturo Republike Slovenije.

Vsebina

AKTUALNO

Razlitje gnojnice uničilo kristalno čisti Koretan,
težave tudi na reki Nanošnici

Niko Hari 84

Odprto pismo članic EAA predsednici evropske
komisije

Uredništvo 86

PRAVNI KOTIČEK

Članski prispevek "pridruženih" članov ribiških
družin

Peter Solar 87

DELO RZS

10. Seja UO RZS

Mag. Igor Miličič 88

Sestanek upravljalcev lovišč in ribiških okolišev
na območju krajinskega parka Ljubljansko barje

Mag. Igor Miličič 88

OBVESTILA

Razpis 29. Tabora mladih muharjev Osilnica 2024

Aleš Horvat, dr. Miroslav Žaberl 89

OHRANIMO NARAVO

Odstranitev rečnih ovir oziroma ponovna
prehodnost rek

Eva Horvat in Damjan Habe 90

PREDSTAVITEV RIBIŠKIH DRUŽIN

Ribiška družina Ptuj

Uredništvo 94

POGOVOR

Sonaravno upravljanje z ribjim življem

Borut Jerše 97

ZASLUŽIJO SI NAŠO POZORNOST

Da v naših vodah ribice živijo, ribiči veliko postorijo
Jože Šmejc 101

RIBOLOV

»Ultra light« ribolov

Toni Janežič 104

RIBIŠKA PRIPOVED

Pomladna misel

David Babič 106

REPORTAŽA

Muharjenje v Avstriji

Rok Hace 107

MLADI RIBIČ

Znova v tujini (najbolj neverjetni kraji za ribolov
do sedaj)

Blaž Dominik 110

Ribolov z dedkom na ribniku

Nika M. 113

V SPOMIN

Franc Žagar 114

Žarko Čolič 114

Simon Puklič 114

Stanislav Rozman 114

MUHARSKI KOTIČEK

Pomladno muharjenje

Vladimir Mikec 115

RIBIČI KUHAJO

Kotlet soma s paradižnikom češnjavcem v smetano-
vi omaki in ribji file v listnatem testu

Borut Jerše 119

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:
glasiloricibic.rzs@ribiska-zveza.si.

Rokovnik za leto 2024:

Ribič št.:	1, 2	3	4	5	6	7, 8	9	10	11	12
Prispevke oddati do	8. 1.	29. 1.	4. 3.	8. 4.	6. 5.	3. 6.	5. 8.	9. 9.	7. 10.	4. 11.

Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo.

Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovno zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

ELEKTRONSKA OBLIKA GLASIŁA – če želite prejemati elektronsko obliko glasila, to sporočite tajniku vaše ribiške družine in prejeli ga boste na vaš elektronski naslov.

Uredništvo

RAZLITJE GNOJNICE UNIČILO KRISTALNO ČISTI KORETAN, TEŽAVE TUDI NA REKI NANOŠNICI

Konec februarja je iz lagune za gnojnico kmetijskega obrata na Studencu pri Postojni v naravo odteklo kar 1319 kubičnih metrov gnojnice, ki je pomorila ribe v potoku Koretan, škodo pa so ribiči zabeležili tudi pri nekaj kilometrov oddaljenem jezu na reki Nanošnici.

Voda v potoku Koretan je pred ekološko katastrofo bila odlične kakovosti, občina Postojna je hudourniški potok namreč uporabljala celo kot rezervno zajetje pitne vode, vsaj do nedavnega. Zaradi izlitja gnojnice iz bazena kmetijskega obrata na Studencu pri Postojni je prišlo do pogina rib po celotni dolžini potoka Koretan, škodo pa je utrpela tudi reka Nanošnica. *Iztekla gnojevka se je najprej nabrala v izkopani jami okoli obeh lagun, nato pa nadaljevala v jarek, ki leži na kmetijskem zemljišču, potem je odtekla čez cesto v jarek in naprej v strugo občasnega vodotoka, so medijem pojasnili na kmetijskem ministrstvu. Na srečo je bila reka Pivka, v katero se Nanošnica izliva, dovolj vodnata, zato Ribiška družina Postojna zaenkrat ne opaža kakršnih koli posledic na tem vodotoku.*

Predsednik RD Postojna **Martin Miklavc** je poročal še o

izredno nenavadnem dogajanju na reki Nanošnici: »Nečesa nikakor ne morem razumeti. Iz Koretana je onesnažena voda po dveh in pol kilometrih nadaljevala svojo pot v Nanošnico še kakšnih šest do osem kilometrov, na tem območju nismo opazili večjih težav. Pri jezu na Nanošnici pa je bila zgodba povsem drugačna. Naenkrat so pri tistem jezu ribe znorele, ne vem ali zaradi nekoliko povišane temperature ali zaradi gostote snovi v vodi. Vse ribe so bile na površini in iskale kisik, krapa je dvignilo na vrh, nato je enemu krapu uspelo prečkati jez, sledila pa mu je cela jata. Delu jate je uspelo s kamnov podrsati naprej v vodo, del krapov pa je stisnilo med kamenje in so tam ostali.«

Miklavc je še dodal, da zaradi izlitja gnojnice zaenkrat na reki Pivki, katere vodostaj je takrat na srečo bil izredno visok, ne opažajo resnejših posledic. Dodaja še, da je sreča v nesreči

Voda v potoku Koretan je bila pred ekološko katastrofo odlične kakovosti, občina Postojna je hudourniški potok namreč uporabljala celo kot rezervno zajetje pitne vode, vsaj do nedavnega.

Iz lagune za gnojnico kmetijskega obrata je v naravo odteklo kar 1319 kubičnih metrov gnojnice, ki je pomorila ribe v potoku Koretan, škodo pa so ribiči zabeležili tudi pri nekaj kilometrov oddaljenem jezu na reki Nanošnici.

Škoda je ogromna.

Izlitje preizkuje tudi policija, ki uradno preiskuje sum storitve kaznivega dejanja obremenjevanja in uničevanja okolja ter nevarnosti pri gradbeni dejavnosti.

bila ta, da do takšnega izliva ni prišlo poleti, saj bi bila pogin in ekološka katastrofa v vročih mesecih neprimerno večja.

Primer onesnaženja okolja medtem preiskuje tudi policija, ki je po izlitju pobrala vzorce vode in zemlje na onesnaženem območju ter jih poslala na forenzično preiskavo. Uradno preiskujejo sum storitve kaznivega dejanja obremenjevanja in uničevanja okolja ter nevarnosti pri gradbeni dejavnosti. Nemalo po izlitju si je laguno ogledal tudi gradbeni inšpektor, ki je ugotovil, da sta bili na zemljišču zgrajeni dve zbirni laguni za gnojnico, od tega se je ena delno porušila, je poročal MMC. Na Upravni enoti Postojna so za Radio Slovenija pojasnili, da gradbenega dovoljenja za laguni niso izdali. Zanj niso prejeli niti nobene vloge. So pa leta 2011 izdali gradbeno dovoljenje za postavitve bioplinarne, ki naj bi jo zgradili na istem mestu.

Preprečiti razlitja nemogoče, a obstajajo dolgoročne rešitve

Čeprav se v številnih primerih razlitja gnojnice prizadevanja za čiščenje začnejo ob prvi priložnosti, so pogini rib v najbližjih vodotokih večkrat neizogibni. Druga težava je, da lahko usedline v onesnaženih vodotokih iz gnojnice vsrkajo fosfor in nato hranilo sprostijo nazaj v vodo, včasih tudi več mesecev zapored. O problematiki je v znanstvenih krogih bilo zapisanega izredno malo, dokler nista znanstvenika **Dough Smith** in **Salamar Armstrong** tega vprašanja začela podrobneje preučevati.

Raziskovalci so v različnih simuliranih razlitjih ugotovili, da razlitja najprej povzročijo povprečno koncentracijo 5,57 miligramov fosforja na liter v vodnem stolpcu. 24 ur kasneje so koncentracije padle tudi pod 0,2 miligramov na liter, a se je v tem času absorpcija fosforja v usedline že zgodila. Raziskovalci so ugotovili, da so sedimenti po razlitju lahko

zajel i znatne količine fosforja iz vode, s stopnjami adsorpcije od 8,9 do 16,7 miligramov na kvadratni meter sedimenta na uro. Največje količine so absorbirali najfinejši glineni ilovnati sedimenti.

»Ti sedimenti glinene ilovice imajo večjo površino, ki je na voljo za kemične reakcije, ki vežejo fosfor na sedimente,« pojasnjuje Smith in dodaja: »Ti sedimenti imajo tudi najvišje ravni železa, aluminija in organskega ogljika, ki vsi povečujejo sposobnost sedimentov za vezavo fosforja.« Na srečo je ekipa imela nekaj zamisli o tem, kako težavo rešiti. Prejšnje študije so namreč pokazale, da dodajanje galuna perutninski stelji, prašičjemu gnoju in drugim kmetijskim stranskim proizvodom bistveno zmanjša sproščanje fosforja.

Preventivni ukrepi kmetov so ključni

Razlitja gnojnice strokovnjaki opredeljujejo kot izlitja, ki se sprostijo v okolje na način, ki presega stopnjo vnosa hranil v rastline. Do razlitja lahko pride med skladiščenjem, prevozom ali nanašanjem gnojnice. Ena izmed študij Državne univerze v Iowi (ZDA) je pokazala, da sta za razlitja gnojnice največkrat odgovorna okvara opreme za shranjevanje gnojnice ali napaka na lagunah za shranjevanje.

Običajno se gnojnica hrani v laguni za shranjevanje gnoja od šest do dvanajst mesecev. V tem obdobju se v skladiščni bazen redno dodaja gnojnica. Poleg tega v skladiščni bazen pritekajo še dodatni odtoki in neposredne padavine.

Pogosto pregledovanje bazenov za shranjevanje gnoja je dobra praksa za odkrivanje kakršnih koli puščanj, poškodb zaradi glodavcev, erozije na nasipih in ob cevih. Vsa manjša popravila (zunanja erozija, rovi majhnih glodavcev) je treba takoj narediti. V nasprotnem primeru bo gnojnica »izkoristila« šibke točke, kar bo najverjetneje pripeljalo do razlitja.

Niko Hari, foto: Martin Miklavc

Foto: Spletni vir

ODPRTO PISMO ČLANIC EAA PREDSEDNICI EVROPSKE KOMISIJE

Po tem, ko je predsednica Evropske komisije Ursula Von der Leyen ustavila »pobudo za vodoodpornost« (angl. Water Resilience Initiative), so ji članice, med katerimi je tudi RZS, poslale odprto pismo o zaskrbljenosti glede prihodnje politike z vodami zaradi podnebnih sprememb. V času, ko se Evropa vedno bolj sooča s poplavami, sušami, tako dejanje predsednice Von der Leyen nima nobenega smisla.

V pismu so navedli:

Spričo intenzivnejših in pogostejših ekstremnih vremenskih pojavov, povezanih s podnebnimi spremembami, bi morala EU pospešiti svoje ukrepe za reševanje ponavljajočega se pomanjkanja vode in zaščititi družbo pred učinki suše, poplav, gozdnih požarov in dviga morske gladine. Vsem Evropejcem je treba zagotoviti osnovno pravico do čiste in zdrave vode. Prepričani so, da mora biti doseganje t. i. Water Resilience z rešitvami, ki temeljijo na naravi, politična prednostna naloga naslednje Evropske komisije, v središču katere so zdravi sladkovodni in morski ekosistemi – reke, jezera, mokrišča, delte in obalna območja. Zato so predsednico pozvali k komunikaciji o pobudi EU za vodoodpornost pred volitvami 2024, kot je določeno v delovnem programu Evropske komisije za leto 2024.

Evropejce vedno bolj skrbita voda in podnebje – in prav je tako. Od poplav do suš, dviga morske gladine in gozdnih požarov, z vodo povezani pojavi in ekstremni vremenski dogodki, ki jih poganja hitro spreminjajoče se podnebje, postajajo vse hujši in pogostejši ter močno vplivajo na zdravje in varnost ljudi, na ekosisteme in gospodarstvo ter kritično vpliva na mesta in regije.

Podnebne spremembe povečujejo pritiske, ki jih človeške dejavnosti že povzročajo na vodne vire in sladkovodne ekosisteme, kot so sprememba rabe zemljišč in izguba habitata, onesnaževanje

in čezmerno črpanje vode. Medtem ko so obstoječe politike in zakonodaja EU, kot so okvirna direktiva EU o vodah, direktiva o poplavah in okvirna direktiva o morski strategiji ter strategija EU za biotsko raznovrstnost dobro oblikovane za obravnavanje slabega upravljanja vodnih virov ter zaščite in obnove sladkovodnih in morskih ekosistemov, se slabo izvajajo, premalo financirajo in komaj izvajajo.

Nujno so potrebni dodatni ukrepi EU, da bo Evropa postala bolj odporna in bo bolje zaščitila svoje državljane pred predvidljivimi in uničujočimi učinki podnebnih sprememb. Pobuda za vodoodpornost, ki je bila napovedana kot ena prednostnih nalog v okviru Evropskega zelenega dogovora za leto 2024, je prejela pozitivne povratne informacije od velikega števila držav članic in deležnikov ter ustvarila pričakovanja glede bolj trajnostne rabe vodnih virov, tudi v mestih. Vsaka nadaljnja zamuda pri uvedbi pobude, vključno z njenimi posvetovalnimi in komunikacijskimi ukrepi, bi negativno vplivala na naravo.

EAA upa, da lahko pobuda za vodoodpornost utre pot, da bo skrb za vodo postala prednostna naloga v naslednjem mandatu EU parlamenta, da bodo dali prednost uporabi naravnih rešitev za odpornost voda pred infrastrukturo in inženirskimi deli ter zagotovili ustrezno financiranje.

Uredništvo

ČLANSKI PRISPEVEK "PRIDRUŽENIH"

§ ČLANOV RIBIŠKIH DRUŽIN

Obdobje prehoda starega leta v novo je vedno povezano tudi z obnavljanjem oziroma podaljševanjem članstva v različnih organizacijah in z njimi povezano članarino. Tematika je prisotna tudi med ribiči, od koder sem bil opozorjen, da naj bi prikrivanje članstva ponovno naraščalo. Pozvan sem bil, da napišem nekaj na to temo oziroma temo t. i. "pridruženega članstva".

Zakon o sladkovodnem ribištvu (v nadaljevanju ZSRib), sprejet sredi leta 2006, je med pogoji, ki jih mora izpolnjevati društvo kot koncesionar ribiškega upravljanja, med ostalimi pogoji določil tudi, da društvo, ki želi pridobiti koncesijo, ne sme zaračunavati pristopnine in omejevati članstva. Spremembe so tako pospešile interes med ribiči po članstvu v več ribiških družinah, kar so nekatere pred tem bolj ali manj uspešno preprečevale z višino pristopnine. To je bilo deloma razumljivo zaradi omejenih ribolovnih virov, s katerimi ribiške družine upravljajo, po drugi strani pa je bilo v nasprotju z ustavno pravico, ki vsakomur zagotavlja, da se svobodno združuje z drugimi, oziroma v nasprotju z društveno zakonodajo, ki konkretizira to pravico na način, da lahko vsakdo postane član društva in v društvu deluje pod pogoji, ki jih društvo določi v temeljnem aktu, pri čemer delovanje v društvu temelji na enakopravnosti članstva. Pogoji torej ne smejo biti diskriminatorni.

Hkrati je ZSRib v prehodnih določbah postavil enoletno prehodno obdobje, ko je morala obstoječa Ribiška zveza Slovenije (v nadaljevanju RZS) svoje delovanje uskladiti z novim zakonom. Njene članice namreč niso bile več območne zveze ribiških družin, na podlagi novega zakona so to postale neposredno ribiške družine.

Zakonske spremembe so poleg ostalih sprememb zahtevale tudi spremembe v sestavi organov upravljanja RZS, zaradi česar je ta na skupščini 20. 4. 2007 sprejela povsem nov temeljni akt – statut. Skupščino RZS kot najvišji organ upravljanja po njem sestavljajo predstavniki ribiških družin (v nadaljevanju RD); vsaka RD pa ima toliko glasov, kolikor ima članov, za katere je plačana članarina RZS na dan sprejema sklepa o sklicu skupščine. "Moč" glasu člana skupščine se torej meri po številu članov v RD, katero predstavlja, število članov pa po drugi strani določa tudi višino članarine, ki jo je RD dolžna odvajati krovni organizaciji. Članica RZS je sicer RD, ne pa posamezni ribič – njen član.

Med obveznostmi članov, torej RD, so v statutu navedene: uresničevanje sprejetih odločitev skupščine in njenih organov, redno odvajanje članarine za RZS, tekoče obveščanje in posredovanje podatkov RZS o stanju članstva. Določanje višine članarine je v pristojnosti skupščine RZS, v poglavju, ki določa vire financiranja zveze, pa je določeno, da članarina zajema tudi naročnino za glasilo Ribič.

V tem grobem pravnem okviru je upravni odbor RZS na pobudo člana, odgovornega za finančno področje in takratne gospodarsko finančne komisije v letu 2010, začel obravnavati finančno situacijo zveze in ocenil, da je nastopil skrajni čas za povišanje članskega prispevka za RZS, če želimo ohraniti in razvijati primeren obseg dejavnosti zveze, v tem okviru pa je treba urediti tudi vplačila članskega prispevka za RZS za tiste ribiče, ki so člani v več RD. Skozi procese različnih usposabljanj se je namreč ugotavljalo, da nekatere RD prijavljajo kandidate, ki jih ni v seznamu njihovega članstva, v postopkih registracije tekmovalcev pa so poskušali registrirati tekmovalce, ki uradno niso bili njihovi člani. Očitno je bilo v nekaterih RD prisotno prikrivanje članstva predvsem z namenom zniževanja članskega prispevka za RZS.

Upravni odbor RZS je na svoji seji dne 23. 3. 2010 soglasno sprejel sklep, da skupščini RZS, ki je pristojna za odločanje o višini članarine, predlaga, da je višina članskega prispevka RD v letu 2011 30 EUR po članu. Člani, ki so včlanjeni v več RD, plačajo v prvi 30 EUR, v naslednjih pa 20 EUR, pri čemer prejmejo le en izvod glasila Ribič. Predlog sklepa je bil posredovan skupščini RZS, ki je dne 11. 6. 2010 – s 7.767 glasovi za in 1.854 glasovi proti – sklep posvojila, s čimer je postal za članice zavezujoč. Članske obveznosti do RZS so se po sklepu skupščine RZS iz leta 2023 zvišale in v letu 2024 znašajo po članu 35,00 EUR v prvi in 21,50 EUR v naslednjih RD.

V notranji ribiški komunikaciji se je za ribiče, ki so člani v več RD za članstvo izven prve ("nosilne" ali "matične") RD udomačilo ime "pridružen"

član. Nobena od teh kategorij nima ustreznih pravne podlage ne v društveni zakonodaji niti v internih aktih RZS oziroma njenih članic. V aplikaciji KLEN, ki predstavlja temeljno evidenco o članstvu v RD, so "pridruženim" članom dodeljene še številne oznake za posebne kategorije (DAA, DAP, DAM ...). Različno poimenovanje članov RD, po mojem mnenju neustrezno, izhaja očitno iz odločitve o različni višini članskega prispevka zaradi prejemanja stanovskega glasila, ne pa iz vsebine članstva. V RD si ali pa nisi član. Članstvo je osebno, temelji pa na prostovoljnosti in enakopravnosti tako v pravicah kot tudi dolžnostih članov. V vseh podobnih društvih je povsem normalno, da se v primeru članstva v več društvih poleg članskega prispevka društvu plačuje tudi članski prispevek krovni organizaciji. Kot primer navajam lovce, ki plačujejo v okviru članarine enoten(!) članski prispevek za Lovsko zvezo Slovenije in se ne ukvarjajo s problemom, da lovec, ki je član v treh lovskih družinah, prejema tudi toliko stanovski glasil.

Zakon o društvih v okviru določb, ki se nanašajo na članstvo v društvih, ne kategorizira članstva na "pridružene" ali kakšne drugače člane, vsebuje le določbe, ki se nanašajo na kategorijo mladoletnih članov, ki pa ni predmet tega sestavka. Temeljni akti RD lahko vsebujejo tudi določbe o častnih in zaslužnih članih ter simpatizerjih društva, ki pa so namenjene predvsem opredeljevanju njihovih posebnih pravic in dolžnosti ter sodelovanju teh članov pri upravljanju ribiške družine.

Ribiške organizacije so kot društva zavezane poročati in zagotavljati podatke o svojem finančnem in materialnem poslovanju na način in v obliki, ki odraža resnični prikaz premoženja in poslovanja društva. Vodenje poslovnih knjig (sem sodijo tudi evidence članov) in sestava letnega poročila morata biti v skladu z računovodskim standardom za društva. Skladnost poslovanja naj bi nadzirali predvsem nadzorni odbori.

Iz opisanega je mogoče nedvoumno zaključiti, da prikrivanje članov ribiških družin z namenom, da si na ta način RD zniža članski prispevek, ki ga je dolžna plačati svoji krovni organizaciji, pomeni kršitev tako predpisov o društvih kot tudi internih aktov RZS in RD, člane ribiških družin pa postavlja v neenakopraven položaj. In to v obeh primerih: če se posameznim članom ne zaračuna dela članskega prispevka za krovno organizacijo ali pa se dejansko obračunava del prispevka zadržni in ne odvede krovni organizaciji. Ob tem je smiselno tudi opozoriti, da lahko predstavlja netransparentno poslovanje tudi prekršek iz 4. točke 52. člena Zakona o društvih, za katerega je za društvo zagrožena globa od 420 do 16.500 evrov, za odgovorno osebo društva pa znaša globa od 42 do 1000 EUR.

Za kakršne koli sistemske spremembe pri zaračunavanju članskih obveznosti RD do krovne organizacije so potrebni ustrezni sklepi skupščine ali celo spremembe statuta, za katere je potrebna 2/3 večina članov (RD!), ki morajo imeti 2/3 večino glasov (ribičev!). To pa praktično pomeni, da vsak ribič – član ribiške družine (tudi "pridružen") predstavlja pomemben glas za ribiško družino, katere član je, kot članico RZS, zlasti ko gre za odločanje o ključnih in vitalnih interesih vseh slovenskih sladkovodnih ribičev. Številki, ki jih po posameznih letih predstavljajo "pridruženi" ribiči, ne upam argumentirano navajati, saj se te razlikujejo tudi do 60 % glede na različne metode pridobivanja oziroma glede na vir, iz katerega prihajajo, po evidencah pa se gibljejo med 62 in 390 na letni ravni. Tudi ta težava kliče po posodobitvi aplikacije, s katero se vodi člansko evidenco.

Peter Solar, član KPV

Viri:

Zakon o društvih
Zakon o sladkovodnem ribištvu
Statut RZS in statuti RD
Arhiv RZS

10. seja UO RZS

7. marca letos je na RZS potekala 10. redna seja upravnega odbora RZS. Skladno s časom leta, ko potekajo priprave na izvedbo skupščine zveze in je treba ribiškimi družinam poročati o opravljenem delu, je bila temu primerno posvečena seja. Predsedniki komisij so podali poročila o opravljenih zadolžitvah in načrtovali nove projekte za tekoče leto. Ključni del sestanka je obravnava finančnega poročila za preteklo leto in finančnega načrta za tekoče leto. RZS je poslovala uspešno, kar je v svojem poročilu potrdil tudi nadzorni odbor zveze. Vsa poročila skupaj predstavljajo podlago celovitega letnega poročila RZS o delu za leto 2023, ki ga mora pred obvezno oddajo na ministrstvo za kmetijstvo (MKGP) pregledati in odobriti skupščina zveze kot njen najvišji organ.

UO RZS je sprejel sklep, da do naslednje seje skupščine komisija za usposabljanja pripravi predloge dopolnitev k Pra-

vilniku RZS o usposabljanjih; posamezna poročila o izvedbi osnovnih ribiških izpitov kažejo na potrebo po spremembah. Člani UO so se seznanili s sklepi sestanka delegacije RZS z novo kmetijsko ministrico, predvsem glede problematike obljubljenih oprostitev koncesij za v poplavih prizadete RD. Težave s poplavno sanacijo bodo v ospredju še kar nekaj časa; podobno, kot je izvedla ZRD Ljubljana, bo tudi RZS kot osrednjo točko svojega nastopa na Pomurskem sejmu izvedla strokovni posvet 6. aprila letos, kjer bi se predstavili vsi glavni subjekti izvajanja sanacijskih del. Na koncu sestanka so člani UO RZS, skladno s svojimi pristojnostmi, odobrili podelitev ene plakete Ivana Franketa (RD NM) in šestih Plaket RZS (RD Kostanjevica; RD Žiri in ZRD Ljubljana) zaslužnim kandidatom.

Mag. Igor Miličič, sekretar RZS

SESTANEK UPRAVLJAVCEV LOVIŠČ IN RIBIŠKIH OKOLIŠEV NA OBMOČJU KRAJINSKEGA PARKA LJUBLJANSKO BARJE

Sestanek – ki je bil namenjen predstavitvi predloga upravljanja Krajinskega parka za obdobje 2025–2034, predstavitvi končnega poročila izlova nutrij na Barju in izmenjavi mnenj ribičev in lovcev – je potekal v sredo, 28. 2. 2024. Direktor parka Janez Kastelic je izpostavil, da predlog upravljanja parka ne posega v RGN ribiških družin na območju parka. Namen parka je zaščititi habitate živalskih vrst pred izumrtjem. Direktor poudari problem hidromelioracije zaradi

potreb kmetijstva in da kmetje sami več ne bodo mogli kopati širokih jarkov, ampak se bodo morali uskladiti z MKGP, kajti na površini več kot 1 ha so vsa melioracijska dela deklarirana kot zahtevna. Pri izmenjavi mnenj smo se prisotni strinjali, da je treba izvajati monitoringe vpliva živalskih vrst – vpliv vidre na ribe. Le z merljivimi podatki bomo lahko kredibilno nastopali pred javnostjo. Direktor je na koncu predstavil idejo posveta v Državnem svetu med vsemi deležniki, državnimi institucijami in vsemi NVO, glede prihodnosti varovanja habitatov. Na sestanku sta bila prisotna še Igor Kloboves, podpredsednik RZS, in Bojan Pergovnik, predsednik RD Barje, prisoten pa je bil tudi novi predsednik LZS.

Mag. Igor Miličič, sekretar RZS

Trgovina Kostevc
Trg zbora odposlancev 20
1330 Kočevje

Pestra izbira izdelkov za muharjenje in vezavo muh

Delovni čas: **pon - pet 9:00 - 12:00 & 14:00 - 17:00, sob 9:00 - 12:00**
 G | 031 611 479 W | kostevc.si E | trgovina@kostevc.si
TRGOVINA KOSTEVC | WWW.KOSTEVC.SI

POPRAVEK

V prejšnji številki Ribiča smo v prispevku Sestanek z deležniki na temo poplavnih intervencij in sanacije vodotokov osrednje Slovenije v letu 2024 napačno navedli, da je Nande Šmid predsednik RD Žiri. Pravilno je: Nande Šmid je predsednik RD Železnike.

Za napako se opravičujemo!

Uredništvo

RAZPIS 29. TABORA MLADIH MUHARJEV OSILNICA 2024

Komisija pri UO RZS za delo z mladimi ribiči razpisuje **29. muharski tabor mladih ribičev Slovenije**. Razpis velja za mladoletne člane ribiških družin in nečlane, ki so rojeni v letih **2009 do vključno 2012**. Tabor bo v **RD Kočevje**, hotel Kovač Sela 5, Osilnica **od petka, 17. maja, do vključno nedelje, 19. maja 2024**. Taborniki bodo bivali v prostorih hotela KOVAČ.

Pričakovani **prihod in namestitve udeležencev: petek do 16. ure**.

Vsaka prijaviteljica (ribiška družina ali območna zveza ribiških družin) obvezno zagotovi in prijavi mentorja za tabornike iz svojega okolja. Mentor je lahko tudi eden od staršev otrok, udeležencev tabora. Na taboru so lahko prisotni tudi starši otrok, ki so udeleženi na taboru, vendar se morajo prijaviti organizatorju tabora, da jim ta zagotovi rezervacijo bivanja, ki pa je samoplačniška. Za vsake tri tabornike je obvezen en mentor.

Prijaviteljica za mladoletnega člana prispeva kotizacijo v znesku **90,00 €, za mentorja pa 110,00 €**. Starši otrok, ki niso člani nobene RD, za svojega otroka prispevajo kotizacijo v znesku **120,00 €**. Računovodstvo RZS bo na podlagi prispelih prijav prijaviteljem oz. staršem izstavilo račune, ki morajo biti poravnani pred začetkom tabora.

Vplačanih kotizacij RZS ne bo vračala.

Za prevoz udeležencev na tabor in nazaj poskrbijo prijaviteljice.

Zborna mesto:

Hotel KOVAČ, Sela 5 Osilnica.

Potek prijavljanja:

do 19. 4.: RD, ZRD ali klub izbere mladoletna člana za udeležbo na taboru.

do 10. 5.: RD, ZRD ali klub prenese kandidate v razpisni seznam v programu KLEN, ki bo odprt od 18. aprila do 9. maja ali do zasedbe prostih mest. Če prijaviteljica ne bo prijavila mentorja, se mora predhodno dogovoriti z eno od sosednjih RD za skupnega mentorja.

Otroke smejo prijaviti tudi starši otrok, ki so včlanjeni v eno od ribiških družin, pa tudi tisti, katerih otroci niso člani nobene od RD. V tem primeru starši sami prijavijo tabornika na naslov RZS do 3. maja (p. p. 2974, 1001 Ljubljana).

do 14. 5.: Strokovna služba RZS pripravi pregled vseh udeležencev tabora (ločeno mladoletne člane in mentorje) po abecednem vrstnem redu RD in klubov ter ga dostavi vodji tabora. Strokovna služba upošteva samo tiste prijave, za katere so prijavitelji nakazali kotizacijo.

Opozorilo: V primeru kakršnih koli zdravstvenih težav otroka ali obvezne diete morajo starši napisati navodila za zdravljenje in jih oddati odgovornemu mentorju.

Posebna ponudba: Starši, ki bi za čas muharskega tabora želeli preživeti vikend v Osilnici, se lahko prijavijo, da jim rezerviramo bivanje po ugodni ceni v hotelu ali kje v bližini.

Lep pozdrav in dober prijem!

Predsednik komisije RZS
za delo z mladimi ribiči:
Aleš HORVAT, l. r.

Predsednik
Ribiške zveze Slovenije:
Dr. Miroslav ŽABERL

Program aktivnosti 29. muharskega tabora OSILNICA,

17. do 19. maj 2024

Prizorišče tabora - Hotel KOVAČ

Ribolovni revir reka »KOLPA« RD KOČEVJE

Petek, 17. maj

Do 16. ure prihod udeležencev tabora v hotel KOVAČ, Sela 5, 1337 Osilnica
namestitve po sobah (mentorji in vodja tabora)
16.00–16.30 Otvoritev in pozdravni govor udeležencem (vodja tabora)
16.30–17.20 pozdrav predsednika RD Kočevje in predsednika RZS
17.30–19.30 Predavanje in praktični prikaz discipline kasting, trening (mentorji, komisija za kasting)
17.30–19.30 Met muhe v tarčo in daljavo (mentorji, komisija za kasting - igrišče hotela)
19.45–20.30 Večerja (restavracija hotela)
20.30–22.00 Vezanje umetnih muh (vezalna komisija in mentorji)
22.00 Počitek (dežurni mentorji)

Sobota, 18. maj

6.30–7.00 Vstajanje, osebna higiena in pospravljanje sob (dežurni mentor)
7.00–8.00 Zajtrk (restavracija hotela)
8.30–11.00 Predavanje o entomologiji (učilnica hotela, vezalna komisija)
11.00–12.00 Prikaz tehnike muharjenja in priprava pribora za ribolov (vezalna komisija, MTP in mentorji)
13.00–14.00 Kosilo (restavracija hotela)
14.30–17.30 Ribolov Kolpa in Čabranka (MTP in mentorji)
18.00–18.30 Predavanje na izbrano temo (predsednik RZS, predsednik DMR)
19.00–19.45 Večerja (restavracija hotela)
20.00–22.00 Vezanje umetnih muh (vezalna komisija in mentorji)
22.00 Počitek (dežurni mentor)

Nedelja, 19. maj

6.30–7.30 Vstajanje, osebna higiena in pospravljanje sob (dežurni mentor)
7.30–8.30 Zajtrk (restavracija hotela)
9.00–12.00 Ribolov na Kolpi z mentorji (MTP – mentorji)
13.00–14.00 Kosilo (restavracija hotela)
14.00 Pospravljanje opreme in priprava na zaključek (mentorji)
Proste aktivnosti, priprava gradiva za bilten (risbe in pisni prispevki udeležencev tabora)
15.00 Zaključek tabora (ob 16.00 predviden razpust tabora)

Vodja tabora: **Aleš HORVAT**

V primeru slabega vremena ali povišanega vodostaja na reki se program sproti prilagodi razmeram na terenu.

ODSTRANITEV REČNIH OVIR OZIROMA PONOVDNA PREHODNOST REK

S ciljem, da bi postrvi, jesetri in jegulje svojim potomcem zagotovile boljše možnosti preživetja, so tekom svojega evolucijskega razvoja razvile preživitveno strategijo selitev in rabe različnih habitatov skozi menjajoče se sezone in faze njihovega življenja. To strategijo so več milijonov let vrste razvijale in prilagajale, generacijo za generacijo. Za našete skupine rib se je strategija izkazala za uspešno (Havn s sod., 2020). Bolj natančno, ta strategija se je obrestovala jesetrom 200 milijonov let (Liu s sod., 2022), jeguljam med 145–65 milijonov leti (Castle, 2024) in prednikom salmonidov med 100 in 70 milijoni let (Shedko s sod., 2013). Vse do devetnajstega stoletja, ko smo ljudje z razvojem industrije in miselnostjo prišli do zaključka, da je narava le vir dobrin, ki so na voljo le najbolj iznajdljivim naše vrste oziroma tistim, ki so jih pripravljeni brez zadržka (zlo)rabiti. S takim odnosom smo ljudje na rekah gradili pragove, jezove, regulirali struge in nekritično rabili vodne potenciale ter izpuščali neочиščene gospodinske in industrijske odplake v reke. A ta miselnost in praksa se spreminjata, z njo pa tudi politike – evropske in svetovne. Konec februarja 2024 je Evropska komisija potrdila Uredbo o obnovi narave, kar bo spodbuda in zaveza vseh članic, da obnovimo morske in kopenske habitate v lastnih državah.

S ciljem, da tudi v Sloveniji naredimo korak naprej k sonaravnemu upravljanju z vodami, ki temelji na naravi temelječih rešitvah, smo se za podporo obrnili na mednarodni program Open Rivers Programme (www.openrivers.eu). Ta program podpira projekte s področja revitalizacije rek ter tudi odstranitve manjših rečnih ovir, ki vodijo k obnovi rečnega toka in vrstne pestrosti.

Po večletnih pogovorih in sodelovanjih z različnimi nevladnimi organizacijami, ribiškimi družinami in lokalnimi iniciativami smo se odločili, da se v okviru projekta osredotočimo na tri različne pragove. Ti so zadnji prag na Težki vodi pri Novem mestu (prag Trpinc, območje Kandije), prag pred vasmi Robič, Potoki in Kred na Nadiži (prag Potoki) in Cajhnov jez (prag) na Savi Bohinjki. Za vse tri smo strukturirano preverili, kakšna so mnenja ključnih deležnikov in lokalnega prebivalstva ter kakšno je stanje na terenu z vidika vrstne in habitatne pestrosti. Pri tem so nas vodila vprašanja, kakšne so možnosti za ponovno vzpostavitev prehodnosti za ribe ali celo popolno odstranitev pragov ter kako bi to vplivalo na habitatno in vrstno pestrost.

OPIS OBMOČIJ IN PRAGOV

Prag na Težki vodi (Slika 1) se nahaja v urbanem okolju Kandije v Novem mestu in je zadnji prag na Težki vodi, preden se ta izlije v reko Krko.

Slika 1: Prag na Težki vodi - poškodba leži v levem kotu slike pod drevesom. Na sredini je odprtina za izpust vode.

Slika 2: Prag na Nadiži, ki ga odnaša reka.

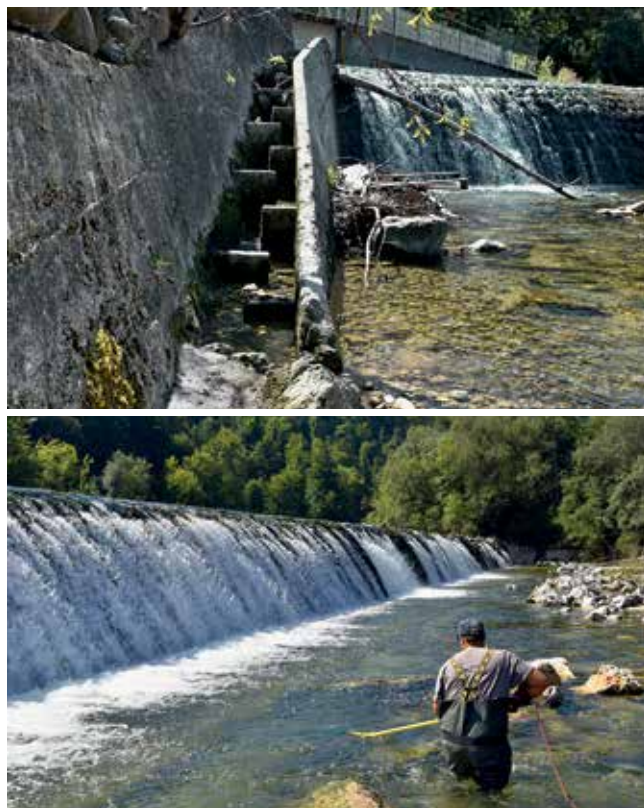
Visok je 2 m in se razteza čez celotno strugo. Kljub temu da v kroni pri stičišču z brežino na levi strani razpada in že dolgo več ne opravlja svoje funkcije za poganjanje žage, pa v okolju še vedno predstavlja oviro. V zajezenem delu se trenutno zadržuje sediment in organski material, ki razpada, pri čemer bakterije porabljajo kisik, kar poleti predstavlja težavo ribam na tem območju. Večini rib je onemogočeno gorvodno prehajanje po Težki vodi čez prag. Takšen primer so na primer platnice, ki prihajajo iz Krke na drst v Težko vodo, vendar je njihovo drstišče prekinjeno s pragom. Njihovi drstni habitati so tako krajši in uspešnost drsti ter preživetja mladice manjša, kot bi bili sicer, če pragu na tem mestu ne bi bilo.

V neposredni bližini stoji na levi strani struge nekdanji objekt, ki je bil namenjen žagi. Po pripovedovanju lokalnih prebivalcev je v preteklosti veljal jasen režim uporabe vodotoka. Vsak obrtnik je imel le po nekaj ur vode na dan, da je lahko mlel žito ali žagal les, saj je po obratovanju za pragoval ostalo le malo vode. Ko je voda skupaj s sedimentom pošla, je obrtnik z lesenimi deskami zaprl odprtino, ki se nahajajo na sredini pragov in z delom je začel dolvodno ležeči obrtnik. Z vodo je skozi zapornice potoval tudi sediment in druge hranilne snovi, gorvodno pa so predvidoma lahko prehajali tudi organizmi.

Prag »Potoki« na Nadiži (Slika 2) stoji dolvodno od Nadiških korit in gorvodno od plaže ob vasi Robič. Ob postavitvi je bil to talni prag, s skoraj neizmerljivo stopnjo, danes pa je višina pragu zaradi poglobitve dna

visoka 2 m. Prag Potoki je brez potrebnih dovoljenj, saj je gradnja pragov na Nadiži, od razglasitve območja Natura 2000, prepovedana. Kljub temu, da je ARSO prag na Nadiži postavil na svojo pest za zagotavljanje stalnega pretoka vode, za namene izvajanja meritev hidrološke merilne postaje, pa ga sedaj zaradi manjkajoče dokumentacije ne more obnoviti. Prag bo prej ali slej odstranil zob časa, do takrat pa bo še naprej zadrževal sediment, ki se sedaj, v nasprotju z naravnimi procesi, nalaga v Nadiških koritih. Kljub poškodovanosti otežuje prehajanje vrstam rib, kot so lipan, štrkavc in drugim manjšim vrstam, ki na skoke čez ovire niso fiziološko prilagojene.

Cajhnov jez na Savi Bohinjki (Slika 3) leži tik pred sotočjem obeh Sav v Lancovem in s svojo višino 4 m razmejuje populacije sulca, potočne postrvi in drugih ciprinidnih vrst med Savo in Savo Bohinjko. Prag onemogoča, da bi predvsem ciprinidi zaradi segrevanja podnebja in posledično rek naravno širili svoj areal gorvodno po Savi Bohinjki, od koder potočne postrvi, tudi zaradi prisotnosti stabilne populacije šarenke, izginjajo (Stanković s sod., 2015). Prag dodatno onemogoča, da bi se v času suš ali povodnje ribe lahko umaknile v druge predele in pritoke gor- ali dolvodno po reki. Funkcija pragu je zadrževanje vode za delovanje male hidroelektrarne BVI d. o. o., manjši del vode pa se steka v ribogojnico Ribiške družine Radovljica. Tudi ta prag je na določenih mestih poškodovan (zgrajen 1976), kar je v diplomski nalogi Muzica zapisala že 2016, pod mentorstvom doc. dr. Kryžanowskega in viš. pred. dr. Sodnika. Kljub temu da ima prag na desni strani pragu ribjo stezo (izdelano v letu 1977), pa je ta za ciljne vrste rib, lipana, potočno postrv in sulca po priporočilih avstrijskih smernic za načrtovanje, izgradnjo in monitoring ribjih stez (AG-FAH, 2011) nefunkcionalna. Razlogi so v preozkih prekatih, prestrmem naklonu steze, posledično previsokih stopnicah ter prenizkih globinah vode na prehodih (Muzica, 2016). Zaradi nevdzdrževanosti steze in neprimerne višine vstopa v ribjo stezo objekt nima stika z dolvodnim rečnim tokom (Muzica, 2016).

Slika 3: Prag Cajhnov jez na Savi Bohinjki z ribjo stezo, ki je v suhem stanju.

TERENSKA AKTIVNOSTI – pregled vrstne pestrosti v območju pragov

Tekom poletja 2023 smo na Zavodu REVIVO na vseh treh lokacijah preverili vrstno pestrost rib, nevretenčarjev in habitatov dol in gorvodno od pragov. Dodatno smo s pomočjo Nacionalnega Inštituta za javno zdravje (NIJZ) izvedli analizo sedimenta za vsemi tremi pragovi in preverili, ali se za njimi zbirajo onesnažila, ki predstavljajo okoljsko nevarnost za rečni ekosistem.

Za namen raziskave smo na vseh treh lokacijah določili 100-metrski odsek, gorvodno in dolvodno od pragu, ter znotraj teh območij določili mikrohabitate, kjer smo izvedli vzorčenje rib in talnih nevretenčarjev. Podatki služijo poenostavljenemu pregledu trenutnega stanja tega odseka, dolgega 200 m, kjer bodo spremembe največje in morebitni primerjavi le-teh v prihodnosti, če bo prišlo do procesa oživitve območja in vzpostavitvi ponovne prehodnosti. Vzorčenje rib smo izvedli z metodo elektroribolova, brez mreže, saj je bil cilj, da ugotovimo, kakšna je vrstna pestrost rib in ocenimo njihovo številčno zastopanost v združbi. Nevretenčarje smo vzorčili z metodo »kick sampling« oziroma brcajočim vzorčenjem, kjer smo z brcanjem v sediment privzdignili zgornje plasti rečnega sedimenta in organizme ločili od podlage, na katero so bile pritrjene oziroma zakopane, rečni tok pa jih je odnesel v standardizirano mrežo za vzorčenje nevretenčarjev, z velikostnimi okenci 0,5 x 0,5 mm.

Onesnažila in težke kovine so na NIJZ iz Območne enote Novo mesto analizirali v laboratoriju iz najbolj finega rečnega sedimenta, ki so ga nabrali gorvodno od pragov. Rezultate analiziranega sedimenta smo po priporočilu ARSO in NIJZ primerjali s podatki Uredbe o mejnih, opozorilnih in kritičnih emisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (Uradni list RS, št. 68/96, 41/04 – ZVO-1 in 44/22 – ZVO-2) in Uredbe o merilih za ugotavljanje stopnje obremenjenosti okolja zaradi onesnaženosti tal z nevarnimi snovmi (Uradni list RS, št. 7/19 in 44/22 – ZVO-2), saj za rečni sediment v Sloveniji kategorij oziroma razredov kakovosti še nimamo vzpostavljene.

INTERVJUJI IN DELAVNICE - »scoping study«

Na vseh treh rekah smo k pogovoru povabili med 6–8 različnih deležnikov (Direkcija za vodo, Zavod za varstvo narave, Zavod za varstvo

kulturne dediščine, Ribiške družine, predstavnike občin, domačine, turistično-informacijski center ipd.), saj izbrani pragovi in območja ob njih spadajo ali pod njihovo upravljanje, koncesijo, so del naravne ali kulturne dediščine, živijo tik ob pragu, jih uporabljajo kot del turistične ponudbe ipd. O pragovih in njihovem širšem okolju smo želeli pridobiti kar največ različnih informacij. Po intervjujih smo k pogovoru povabili še širšo javnost, da bi k ugotovitvam deležnikov dodali še lokalno znanje in poznavanje območja. Odgovore smo analizirali in med seboj uskladili ter za vse tri pragove ponovno organizirali še drugo delavnico, kjer smo skupaj s prisotnimi načrtali naslednje konkretne korake (Slika 4). Načrtane korake v omenjenih dveh delavnicah vidimo kot prve premike k oživitvi območja in ponovni vzpostavitvi prehodnosti. Z vsemi prisotnimi in predhodno intervjuvanimi deležniki smo identificirali tako priložnosti kot izzive, ki jih projekti takega značaja zahtevajo. Potencialna oživitve in vzpostavitev prehodnosti na vseh treh rekah zadeva tako okoljska kot bivanjska vprašanja vključenih.

REZULTATI srečanj Z DISKUSIJO

Rezultati pridobljeni iz rek in okoliških območij

Izbrani pragovi so visoki od 2 do 4 metrov in kažejo očitne znake starosti in puščanja vode na mestih, ki za to niso bila prvotno predvidena. Dodatno je prag na Težki vodi danes brez funkcije in prepuščen toku časa oziroma, da se sesede sam vase. Na vseh treh rekah se ob vsaki visoki vodi večja nepredvidena erozija in poplavna ogroženost okoliških in dolvodnih območij.

Območja gorvodno od pragov so zaradi zajezev homogena in posledično je tudi pestrost habitatov nizka. Na vseh treh lokacijah je prevladoval miren laminaren tok, brez brzic in tolmunov. Ravno nasprotno je bilo dolvodno od pragov, kjer so bile struge ponovno heterogene. Pod pragovi smo zabeležili brzice, tolmane in laminaren tok. Na Savi Bohinjki, ki ima že v splošnem širšo in večjo strugo, smo pod pragom videli številna manjša prodišča, ki so bila večinoma porasla z drevesi in grmičevjem. To kaže na večletno odsotnost večjih količin vode in strugi pod pragom, posledica česar so moteni oziroma odsotni naravni procesi spreminjanja, čiščenja in premikanja prodišč.

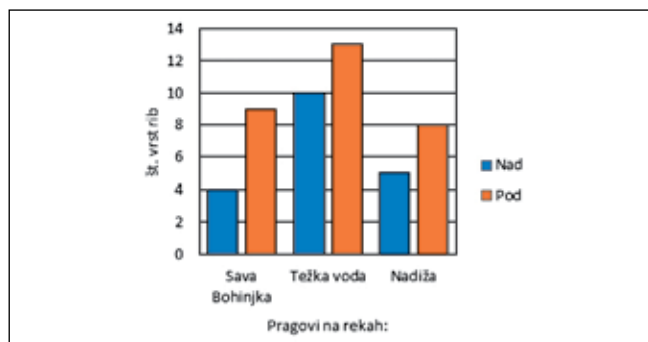
Vrstna pestrost rib je bila na območju 100 metrov vseh treh rek

Slika 4: Delo v skupini na Lancovem.

dolvodno od pragov višja kot gorvodno (Slika 3, Preglednica 1). Hkrati lahko iz rezultatov indeksa vrstne poravnosti (species evenness index) razberemo, da so bile vrste rib pod pragovi bolj enakomerno razporejene kot gorvodno od pragov. Iz tega lahko sklepamo, da so združbe dolvodno od pragov odpornejše na okoljske in/ali antropogene pritiske kot pa združbe nad pragovi. Postrvi smo na vseh treh lokacijah zabeležili le dolvodno od pragov. Na Savi Bohinjki pa tudi lipana, ki je kot postrvi, občutljiv na količino raztopljenega kisika v vodi in višjo temperaturo vode. Iz španskih rek so za potočno postrv prišli do zaključkov, da lahko največjih in najhitrejših 20 % populacije preskoči oviro od 0,4 do 1,09 m v višino, odvisno od temperature reke (Garcia-Diaz s sod., 2022). Raziskovalec Fjeldstad je s sod. (2018) v laboratorijskih pogojih ugotovil, da je lipan fiziološko sposoben od 10–20 cm skoka čez ovire, kar pomeni, da vsi trije preučevani pragovi zanj, postrv in mnoge druge vrste rib predstavljajo nepremostljivo oviro. Pod pragom smo na Savi Bohinjki zabeležili še sulca, potočno postrv, tujerodno šarenko, lipana, kaplja in mreno, na Težki vodi kaplja, rdečko, pezdinka in tujerodnega srebrnega koreslja ter na Nadiži tujerodno šarenko, soško postrv in pisanko. Naštete vrste, kot tudi vse tri ribje združbe nad pragovi (Priloga A), bi v primeru vzpostavitve naravne struge na teh območjih najbolj pridobile z vidika pestrosti, številčnejših in stabilnejših populacij ter večje odpornosti. Tako pa sklepamo, da se območjem za pragom izogibajo, zaradi nizke pestrosti habitatov, vključno s skrivališči, enovitega rečnega toka ter posledično večje prisotnosti ptičjih plenilcev, ki skozi mirno gladino dobro vidijo ribji plen, kar so potrdili na drugih pragovih (Haven s sod., 2020).

Ribjo stezo ima od vseh treh pragov le Cajnov jezik, ki pa je po pričevanju domačinov, večji del leta suha, kar smo med vzorčenjem potrdili tudi mi. Steza je bila na več delih tudi zamašena z vejami, listjem in sedimentom. Stanje pragu se je glede na primerjavo slik iz diplomske naloge (Muzica, 2016) do danes pričakovano še poslabšalo. Največ očitnih poškodb je vidnih na levi strani pragu.

Slika 5: Število vrst rib na Savi Bohinjki (Cajnov jezik), Težki vodi (zadnji prag) in Nadiži (Potoki) nad in pod pragom.

Preglednica 1: Število vrst, indeks biodiverzitete in poravnosti 100 m gorvodno in dolvodno od pragu za ribje združbe na Savi Bohinjki, Težki vodi in Nadiži.

		Število vrst rib	Shannon – Wiener indeks biodiverzitete	Indeks poravnosti
Dolvodno	Sava Bohinjka	9	1,48	0,71
	Težka voda	13	2	0,78
	Nadiža	8	1,6	0,77
Gorvodno	Sava Bohinjka	4	0,68	0,49
	Težka voda	10	1,58	0,69
	Nadiža	5	0,64	0,39

Pri nevretenčarjih je bilo na Težki vodi in Savi Bohinjki pod pragovi večja in številčnejša pestrost družin kot nad pragovi, kjer so prevladovali predstavniki skupine dvokrilcev, kačjih pastirjev in postranic, ki so se hranile in lovile na teh mirnih območjih bogatih z organskimi snovmi. Na Nadiži ta razlika ni bila tako očitna, prav tako nismo opazili zastajanja organskega materiala. Zaradi nizke organske onesnaženosti in antropogenih pritiskov ima večji vpliv na njihovo združbo nihanje vodne gladine.

Na Savi Bohinjki in Nadiži ni nobena težka kovina ali obremenjujoča kemikalija, ki smo jo preverjali, izstopala iz dovoljene zgornje meje uredbe ali meje zaznavnosti. Nepričakovano pa nas je na Težki vodi presenetila visoka vrednost nevarne kemikalije PBDE (polibromirani difenil etri), ki so bile v uporabi predvsem v prejšnjem stoletju in so deloma še danes. Zaradi svoje lastnosti, da delujejo kot zaviralci ognja in električni izolator so pogostejše v starejši električni napeljavi, zavesah, peni pohištva itd. Vira onesnaženja nismo mogli določiti. Visoka je bila tudi izmerjena vrednost kadmija v sedimentu, vendar še znotraj mejnih vrednosti kategorije, ki ne povzroča zdravstvenih težav ljudem in živalim.

Rezultati intervjujev in delavnic

Po intervjuju s predstavniki Zavoda za varstvo kulturne dediščine smo potrdili, da nihče od treh pragov ni zavarovan kot kulturna dediščina. Po drugi strani pa so na Zavodu za varstvo narave predvideli pozitivne vplive, ki bi jih na lokalnem in širšem območju imela revitalizacija območja trenutnih pragov. Nekaj več študij, iz naravovarstvenega vidika, bi bilo potrebno na Savi Bohinjki, saj v okolici ležijo barja, ki so zaščiteni in bi odstranitev lahko vplivala nanje. Dodatno ima hidroelektrarna na Cajnovem jezu koncesijo za delovanje in s tem tudi vzdrževanje do leta 2032. Do takrat pa želimo tudi mi občini predstaviti alternativne rešitve in želje domačinov ter ribičev, da najdemo rešitev, ki bo ustrezala širšemu krogu ljudi. Razen iz območne enote Direkcije za vode Novo mesto jasnih mnenj o predlogu revitalizacije območja nismo prejeli.

Udeleženci delavnic so izrazili, da se veselijo oživitve okolja, saj bi se s tem posledično izboljšala kakovost vode, predvsem na Savi Bohinjki in Težki vodi. Najmanj podpore za odstranitev pragu smo zaznali na Nadiži, saj imajo domačini že sedaj težave s prečenjem struge, ki se vse bolj pogloblja in jih skrbi, da bi se problem še nadaljeval. Tako smo prišli do zaključka (kot tudi na ostalih dveh rekah), da v naslednjem koraku naredimo hidrološko hidravlične študije, da lahko konkretnije vizualiziramo obseg sprememb, ki jih lahko pričakujemo ob odprtju vseh treh rek. Prav tako upamo in pričakujemo, da se naslednji delavnic udeležijo predstavniki državnih in občinskih služb ter tisti z na videz nasprotujočimi si mnenji, saj lahko le tako konstruktivno pristopimo k reševanju ovir in jih skupaj naslovimo že v idejni fazi projekta.

Pozitivna pričakovanja, ki so jih udeleženci delavnic za primer odstranitve pragov navedli, so bila večja vrstna in habitatna pestrost, ekosistemi bi bili odpornejši na suše in poplavna obdobja, pozitivne vplive bi zaznali tudi na mikroklimi, povečal bi se rekreacijski potencial (tudi ribiški), vsekakor pa bi območja dobila bolj naraven videz. Za širše območje bi to pomenilo, da bi ponovno povezali sedaj prekinjenih 10 rečnih kilometrov na Težki vodi, 15 km na Nadiži (v Sloveniji) oziroma kar 50 km na Savi Bohinjki. To bi bili odseki rek, kjer bi te v svojih koridorjih ponovno zadihale, zavijugale, si ustvarile prodišča in tolmane ter bile to, kar so – reke.

ZAKLJUČEK

Rezultati raziskav pestrosti habitatov, rib in nevretenčarjev kažejo, da so pragoji tujki, ki povzročajo negativne motnje v rečnem sistemu z oviranjem naravnih procesov in gibanja živih in neživih snovi. Vplivajo na pestrost in velikost habitatov, s čimer je povezano, katere vrste rib lahko na takšnih območjih živijo in dolgoročno obstanejo. Povezljivost reke poveča odpornost celotnega ekosistema tudi zato, ker prisotnim vrstam daje možnost, da se odzovejo na sezonske spremembe in spremembe v kvaliteti habitatov, kar je pomembno predvsem, ko pride do poplav, onesnaženja ipd.

Med prebivalci, ki že sedaj veliko časa preživijo v naravi, se želja po sonaravnih in naravnih ureditvah vse bolj veča, ravno obratno pa je toleriranje kratkoročnih posegov v okolje vse nižje. Do leta 2030 smo se v Strategiji EU za biotsko raznovrstnost kot država zavezali, da bomo prispevali k vzpostavitvi ponovne povezljivosti toka 25.000 rečnih km evropskih rek. Kje in kako bomo začeli? Menimo, da lahko to dosežemo le s širokim medsektorskim in strokovnim sodelovanjem biologov, kemikov, hidrologov, projektantov in znanj drugih strok ter vključevanjem družbenih ved, lokalnega prebivalstva, društev in civilnih iniciativ ob sočasnem informiranju splošne javnosti cele Slovenije. Vsem udeleženi pa mora biti skupni cilj, da poskrbimo za dvig kvalitete narave in okolja ter s tem kvalitete življenja vseh prebivalcev.

Pot ni lahka, vendar pozitivni primeri iz Evrope kažejo, da je prava.

Eva Horvat in Damjan Habe, Inštitut REVIVO

Literatura:

AG-FAH. 2011. Grundlagen für einen österreichischen Leitfaden zum Bau von Fischeaufstiegshilfen

(FAHs). Dunaj, Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft: 87

Castle, Peter Henry John. „eel“. Encyclopedia Britannica, Invalid Date, <https://www.britannica.com/animal/eel>. Accessed 29 February 2024.

Fjeldstad Hans-Petter, Pulg Ulrich, Forseth Torbjørn. 2018. Safe two-way migration for salmonids and eel past hydropower structures in Europe: a review and recommendations for best-practice solutions. *Marine and Freshwater Research* 69, 1834-1847. <https://doi.org/10.1071/MF18120>.

Havn T.B., Thorstad E.B., Borcharding, J., Heermann, L., Teichert, M. A. K., Ingendahl, D., Tambets M., Saether S.A., Okland F. 2020. Impacts of a Weir and Power Station on Downstream Migrating Atlantic Salmon Smolts in a German River. *River Research and Applications*, 36/5. Doi: 10.1002/rra.3590.

Liu J., Wan H., Qi Q., Li Y., Wang Y., Zhou Y., Zheng R., Lu Y. 2022. The full-length transcriptome sequencing of three sturgeons reveals the occurrence of whole genome duplication event. *Mar Genomics*. doi: 10.1016/j.margen.2021.100902. Epub 2021 Oct 1. PMID: 35058035.

Muzica M. 2016. Zasnova prehoda za vodne organizme na Cajhnovem jezu na Savi. Dipl. nal. - UNI. Ljubljana, UL FGG, Študij vodarstva in komunalnega inženirstva.

García-Díaz R., Manzano-Rodríguez R., García de Jalón D. 2022. Transversal barrier heights that brown trout are able to overcome during migrations: Application to three mountain rivers of the Iberian peninsula,

Ecological Engineering, Volume 181. <https://doi.org/10.1016/j.ecoleng.2022.106686>.

Shedko S.V., Miroshnichenko I.L., Nemkova G.A. 2013. Phylogeny of salmonids (salmoniformes: Salmonidae) and its molecular dating: Analysis of mtDNA data. *Animal Genetics*, 49.

Stanković D., Alain C., Snoj A. 2015. Rainbow trout in Europe: Introduction, naturalization and impacts. Reviews in Fisheries Science & Aquaculture. DOI: 10.1080/23308249.2015.1024825.

Uredbe o mejnih, opozorilnih in kritičnih emisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (Uradni list RS, št. 68/96, 41/04 – ZVO-1 in 44/22 – ZVO-2).

Uredbe o merilih za ugotavljanje stopnje obremenjenosti okolja zaradi onesnaženosti tal z nevarnimi snovmi (Uradni list RS, št. 7/19 in 44/22 – ZVO-2).

Priloga A: Seznam ribjih vrst dolvodno in gorvodno od pragu na Težki vodi, Nadiži in Savi Bohinjki (4. 9. 2023., 5. 9. 2023 in 29. 8. 2023).

Ime vrste	Latinsko ime	Težka voda	Nadiža	Sava Bohinjka	Težka voda	Nadiža	Sava Bohinjka
		100 m dolvodno od pragu (št.)			100 m gorvodno od pragu (št.)		
potočna postrv	<i>Salmo trutta</i>			6			
sulec	<i>Hucho hucho</i>			1			
šarenka	<i>Oncorhynchus mykiss</i>		10 +	150 +			
soška postrv	<i>Salmo marmoratus</i>		5				
lipan	<i>Thymallus thymallus</i>			100 +			
kapelj	<i>Cottus gobio</i>	2	9	4		8	
blistavec	<i>Telestes souffia</i>	1		150 +	1		2
mrena	<i>Barbus barbus</i>			17			
pohra	<i>Barbus balcanicus</i>	4			46		
grba	<i>Barbus plebejus</i>		40 +			2	
klen	<i>Squalius cephalus</i>	95+		50 +	154+		50+
štrkavec	<i>Leuciscus cephalus cabeda</i>		21+			9	
rdečeoka	<i>Rutilus rutilus</i>	27+					
navadni globoček	<i>Gobio obtusirostris</i>	23			61+		
pisanec	<i>Phoxinus phoxinus</i>	24+	90 +	190 +	8	17	150+
babica	<i>Barbatula barbatula</i>	32+			13		
podust	<i>Chondrostoma nasus</i>	2			1		
primorski blistavec	<i>Leuciscus souffia muticellus</i>		160 +			190+	
sončni ostriž	<i>Lepomis gibbosus</i>						3
zelenika	<i>Alburnus alburnus</i>	12			1		
pisanka	<i>Alburnoides bipunctatus</i>	80+	50 +		50+		
zlata nežica	<i>Sabanejewia balcanica</i>				10		
pezdirk	<i>Rhodeus amarus</i>	41+					
srebrni koreselj	<i>Carassius gibelio</i>	1					

Z rdečo barvo so označene tujerodne vrste rib.

RIBIŠKA DRUŽINA PTUJ

Po drugi svetovni vojni so se ribiči po vsej Sloveniji pričeli organizirati in združevati v ribarske zadruge. Ptujška je bila ustanovljena 30. maja 1946 (na osnovi leta 1946 sprejetega Zakona o začasnem ureditvi ribarstva v Sloveniji). Ukinjeni so bili zakupi ribolova na odprtih vodah. Konec junija 1954 je bil sprejet nov Zakon o sladkovodnem ribištvu.

Ljudski odbori so brezplačno oddali vode ribiškemu društvu (ribiškimi družinami). Za vsak ribiški okoliš (rajon) je bilo ustanovljeno društvo. Zato so se pričele priprave za ustanovitev društev na območju Zveze ribiških družin Ptuj. Ustanovljene so bile RD Ptuj, ki ji je bil dodeljen Ptujski ribiški okoliš, RD Ormož, dodeljen ji je bil Ormoški ribiški okoliš, in RD Studenčnica, ki je upravljal s studenčniškim ribiškimi okolišem, in RD Majšperk za Majšperški ribiški okoliš.

V ribiški družini Ptuj so septembra 1953 sprejeli sklep o ustanovnem občnem zboru, ki so ga izvedli 7. marca 1954. Prvi predsednik Ribiške družine je bil Marko Peklar.

Osnovni podatki

NASLOV: Cesta 8. avgusta 11, 2249 PTUJ

SPLETNO MESTO: <https://ribiska-druzina-ptuj.si/>

ELEKTRONSKI NASLOV: rdptuj@gmail.com

Stanje članstva v RD na dan 18. 3. 2024

Kategorija	Število članov
Polnoletni	269
Pripravniki	28
Mladi, študenti	12

Ribiška družina upravlja z ribiškimi okolišmi v skladu s koncesijsko pogodbo ter ribiško-gojitvenimi načrti in programi upravljanja, organizira strokovno izobraževanje članov, skrbi za splošno in strokovno vzgojo in usposabljanje članov, zlasti pri razvijanju ribiške etike, discipline in športne zavesti, izdelava mnenja k osnutkom načrta ribiškega upravljanja v ribiškem območju in k osnutku ribiško-gojitvenega načrta za ribiški okoliš, izdelava letnega programa ribiškega upravljanja, porablja z ribami iz sonaravne gojitve in iz ribogojnic, izvaja elektro ribolov za sonaravno gojitev v skladu s potrjenim letnim programom in intervencijskih odlovov rib ter odlovov za potrebe znanstvenoraziskovalnega dela, izvaja aktivnosti za ohranjanje ugodnega stanja rib, upravlja z ribogojnimi objekti, organizira čuvajsko službo zaradi spremljanja stanja na vodah, ugotavljanja onesnaženosti okolja in preprečevanja krivolova, določa pogoje za izvajanje ribolovne pravice članom RD, članom drugih RD in ribiških organizacij ter domačim in tujim turistom.

Pridobitne dejavnosti:

- gojenje sladkovodnih organizmov, začasnih gostinskih obratov in priprava uslug;
- postrežba na ribiških prireditvah,
- oddajanje in obratovanje lastnih ali najetih nepremičnin,
- dajanje drugih izdelkov za široko rabo v najem in zakup,
- dajanje športnih objektov in opreme v najem.

Revirji

► Reka Drava

(od jezua v Markovcih do državne meje s Hrvaško, spodnja stara struga)

To je stara struga reke Drave, po kateri teče približno 15 m³ vode na sekundo. Po treh kilometrih se vanjo izliva še reka Dravinja, katere pretok vode se zelo spreminja - v sušnem obdobju komaj še teče, drugače pa precej dopolni količino

Reka Drava (od jezua v Markovcih do državne meje s Hrvaško, spodnja stara struga).

vode v stari strugi reke Drave -spodnji del. Površina revirja je približno 26 ha.

Dolžina revirja je cca 10 km. Je pretežno plitva struga, saj je globina vode redkokje večja od 1,5 m. V spodnjem delu se končuje na meji s Hrvaško, zato je tukaj obvezno treba imeti osebne dokumente, saj lahko mimogrede zaidete na hrvaško stran meje in vas lahko njihova obmejna policija odpelje. Načini ribolova so omejeni na talni ribolov in beličarjenje s plovcem.

MOŽNOST RIBOLOVA: klen, mrena, ogrica (sivka), ploščič, podust, smuč, som, ščuka

VRSTA RIBOLOVA: beličarjenje, muharjenje, vijačenje

DOVOLJENE VABE: blestivka, potezanka, silikonska vaba, umetne vabe, vabe rastlinskega izvora, vabe živalskega izvora, vobler

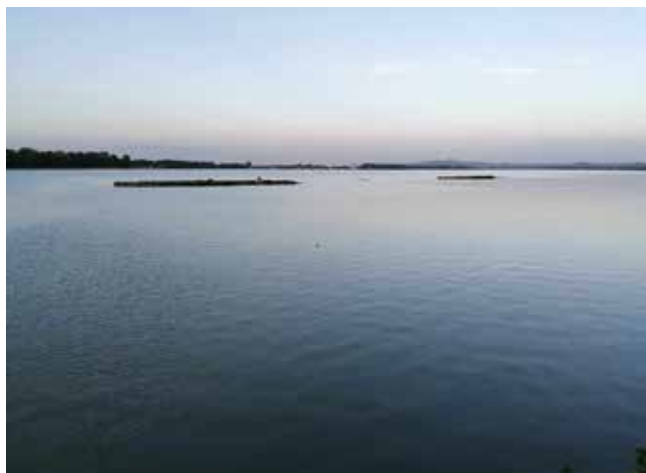
TIP VODE: tekoča

► Reka Drava

(od Šmartinskega broda do sotočja z odvodnim kanalom SD 1, zgornja stara Drava)

Ta revir poteka po stari strugi reke Drave, po kateri je reka Drava tekla pred izgradnjo hidroelektrarne SD1. Z izgradnjo te je preko jezua v Melju teklo le toliko vode, da je bil dosežen biološki minimum, kar je sedaj nekoliko povečano. Večji del struge je plitek, saj je globina vode do 1 m, z izjemo večjih globin, ki so ostale še od takrat, ko je reka Drava tekla neukročena po naravni rečni strugi.

Dostop do vode je zaradi vedno večje zaraščenosti v večini možen le peš, razen v določenih predelih, kamor se je možno pripeljati z avtom. Potrebna pa je pozornost glede tega, kaj se dogaja z nivojem vode, saj pri morebitnem naglem spustu vode

Ptujsko jezero

Reka Dravinja

preko jezua v Melju voda zelo hitro naraste in zalije nekatere nizko ležeče predele ob strugi Drave.

MOŽNOST RIBOLOVA: klen, mrena, ogrica (sivka), ploščič, podust, smuč, som, ščuka

VRSTA RIBOLOVA: beličarjenje, muharjenje, talni ribolov, vijačenje

DOVOLJENE VABE: blestivka, potezanka, silikonska vaba, umetne vabe, vabe rastlinskega izvora, vabe živalskega izvora, vobler

TIP VODE: tekoča

► Ptujsko jezero

(reka Drava od sotočja stare struge in kanala SD1 do jezua v Markovcih)

Nastalo je ob gradnji HE SD2. Površina revirja je 420 ha. Na jezeru je možno čolnarjenje ter opazovanje ptic, katerih je – zaradi velikosti jezera – prisotno veliko število preko celega leta. Jezero je razen v osrednjem delu, kjer poteka struga reke Drave, na nekaterih delih precej zamuljeno.

V jezeru prevladujejo krapci in ploščiči, v zadnjem času pa je vedno bolj prisotna ogrica. Od roparic je najbolj prisoten som, ki vedno bolj obvladuje življenjski prostor rib v Ptujem jezeru.

MOŽNOST RIBOLOVA: amur, klen, krap, mrena, ogrica (sivka), ploščič, podust, smuč, sole, ščuka

VRSTA RIBOLOVA: beličarjenje, muharjenje, talni ribolov, vijačenje

DOVOLJENE VABE: blestivka, bojli, kruh, potezanka, silikonska vaba, sir, umetna muha, umetne vabe, vabe rastlinskega izvora, vabe živalskega izvora, vobler

TIP VODE: tekoča

► Reka Dravinja

(od mostu v Dolni do izliva v Dravo)

Reka Dravinja je manjša reka, ki ob deževjih močno naraste in poplavi okolico. Takrat je ribolov nemogoč. Pri normalnem vodostaju pa je ob Dravinji polno koticov, kjer si lahko privoščite ribolov ob opazovanju lepe narave na obrobju Haloza. Ob reki Dravinji so privatna kmetijska zemljišča, zato vas bo ob opazovanju narave zmotil kakšen traktor, drugače pa boste lahko ob ribolovu uživali. Ne bo odveč, če boste imeli seboj kakšno pršilo proti komarjem.

MOŽNOST RIBOLOVA: klen, mrena, ogrica (sivka), ploščič, podust, smuč, som, ščuka

VRSTA RIBOLOVA: beličarjenje, muharjenje, talni ribolov, vijačenje

DOVOLJENE VABE: potezanka, silikonska vaba, umetna

muha, umetne vabe, vabe rastlinskega izvora, vabe živalskega izvora, vobler

TIP VODE: tekoča

► Pesnica

Reka Pesnica je navidezno manjši potok, ki pa ob obilnem jesenskem deževju močno naraste in preti z razlitjem preko varovalnih nasipov, ki so bili zgrajeni ob regulaciji. Ravno takšne vode pa so v regulirano rečno strugo skopale polno jam, v katerih se skrivajo tudi kapitalni primerki somov in krapov. Reka Pesnica je s svojo razmeroma ozko strugo primerna za tiste ribiče, ki si v Pesniški dolini želijo preživeti miren dan ob nemotenem ribolovu.

Dostop do struge je nekoliko otežen zaradi zaraščenosti, ob slabem vremenu pa je prevozno sredstvo najprimerneje pustiti nekje ob utrjenem cestišču – z gramozom posuti poljski poti.

MOŽNOST RIBOLOVA: klen, mrena, ogrica (sivka), ploščič, podust, som, ščuka

VRSTA RIBOLOVA: beličarjenje, muharjenje, talni ribolov, vijačenje

DOVOLJENE VABE: blestivka, potezanka, silikonska vaba, umetne vabe, vabe rastlinskega izvora, vabe živalskega izvora, vobler

TIP VODE: tekoča

► Potok Polskava

(od mostu v Medvedcih do izliva v Dravinjo)

Manjši vodotok, v katerem živi več vrst ciprinidnih vrst rib – predvsem manjših. V poletnih mesecih skoraj presahne, posebej še v sušnih obdobjih. Vodna površina tega revirja je približno 3,6 ha. Potok Polskava je po velikosti najmanjši ribolovni revir med odprtimi vodami, s katerim upravlja RD Ptuj. Naseljenost predvsem z manjšimi vrstami rib privablja ribojede ptice, na nekaterih predelih skoraj popolnoma izprazni potok. Se pa je pojavilo večje število srebrnega koreslja, pa tudi ameriški somič ni redek. Kljub vsemu pa se pojavi tu in tam tudi kakšen krap, poskusno pa smo vložili tudi manjšo količino potočnih postrvi.

MOŽNOST RIBOLOVA: ameriški somič, klen, koreselj, krap, mrena, ogrica (sivka), ploščič, podust, smuč, som, ščuka

VRSTA RIBOLOVA: beličarjenje, muharjenje, talni ribolov, vijačenje

DOVOLJENE VABE: blestivka, potezanka, silikonska vaba, umetna muha, vabe rastlinskega izvora, vabe živalskega izvora, vobler

TIP VODE: tekoča

► Ribnik Rogoznica 1

Ribnik je v osnovi opuščen glinokop, ki je bil preurejen v ribnik za športni ribolov. Vodna površina ribnika je 2,4 ha.

Ribnik Rogoznica 1

Ribnik je naseljen s krapji, amurji, srebrnimi koreselji in tolstolobiki, ploščiči in ostalimi ribami mirnih voda (rdečeočka, rdečeperka, klen, ščuka, smuč, som). Ribnik se nahaja v neposredni bližini mesta Ptuja ob cesti iz Ptuja proti Radencem. Ribnik je za ribolov odprt vse dni v tednu, razen ponedeljka, ko je dan za čiščenje in urejanje okolice ribnika.

MOŽNOST RIBOLOVA: amur, koreselj, krap, som, ščuka, tolstolobik

VRSTA RIBOLOVA: beličarjenje, muharjenje, talni ribolov, vijačenje

DOVOLJENE VABE: umetne vabe, vabe rastlinskega izvora, vabe živalskega izvora

TIP VODE: stoječa

► Ribnik Rogoznica 2

Ribnik Rogoznica 2 je narejen iz opuščenega glinokopa. Kot takšen nima stalnega napajanja z vodo, saj so edini pritok meteorne vode. Zaradi novo urejenih nabrežin v letu 2013 je dostop omogočen tudi ribičem z invalidskimi vozički, saj se lahko pripeljejo čisto do vode.

Ribnik je namenjen ribičem, ki radi ribarijo po načinu *ujemi in izpusti* ter ljubijo sam ribolov, saj se bodo zaradi obilice rib v ribniku tudi nalovili.

MOŽNOST RIBOLOVA: amur, koreselj, krap, ploščič, som, ščuka, tolstolobik

VRSTA RIBOLOVA: beličarjenje, vijačenje

DOVOLJENE VABE: umetne vabe, vabe rastlinskega izvora, vabe živalskega izvora

TIP VODE: stoječa

Gramoznica Tržec

Ribolovni revir Gramoznica Tržec se nahaja v gramozni jami med vasmi Videm, Tržec in Lancova vas. Vodna površina tega revirja je cca 8.5 ha.

Gramoznica Tržec je revir, ki je namenjen predvsem za

Gramoznica Tržec

Ribnik Rogoznica 2

izvajanje ribolova na kapitalno ribo na način *ujemi in izpusti*. Vsako leto vanj vložimo nekaj manjših krapov, ploščičev in ribjega drobiža ter neprestano stremimo k vlaganju kapitalnih rib. Gramoznica Tržec je t. i. odprta voda, kjer lahko ribarijo naši člani brez nakupa dnevne ribolovne dovolilnice. Za red v vodi in ob njej skrbijo upravljalci tega revirja, ki so istočasno tudi ribiški čuvaji.

MOŽNOST RIBOLOVA: amur, krap, linj, ploščič, som, ščuka, tolstolobik

VRSTA RIBOLOVA: beličarjenje, muharjenje, talni ribolov, vijačenje

DOVOLJENE VABE: blestivka, bojli, briketi, koruza, potezan-ka, silikonska vaba, umetne vabe, vabe rastlinskega izvora, vabe živalskega izvora, vobler

TIP VODE: stoječa

► Odtočni kanal HE Zlatoličje - SD1

Razmeroma hitro tekoča voda, primerna predvsem za talni ribolov. Posebej še ob nedeljah je zjutraj vodostaj nizek, voda pa počasi tekoča. Površina tega revirja je približno 33 ha. Dno in nabrežine kanala so prodnati. Na dnu je precej školjk, v katere se pogosto zaplete vrvice. Ker je dno poraščeno z algami, je voda primerna za življenje podusti, mren, ogric, klenov ... Z obeh strani kanala je dostop mogoč kar s ceste, ki je približno 10 metrov od vodne površine.

MOŽNOST RIBOLOVA: klen, krap, mrena, ogrica (sivka), ploščič, podust, smuč, som, ščuka

VRSTA RIBOLOVA: beličarjenje, muharjenje, talni ribolov, vijačenje

DOVOLJENE VABE: blestivka, potezan-ka, silikonska vaba, umetna muha, vabe rastlinskega izvora, vabe živalskega izvora, vobler

TIP VODE: tekoča

Uredništvo,
povzeto po spletni strani RD, foto: arhiv RD

RIBIŠKA DRUŽINA BARJE

SONARAVNO UPRAVLJANJE Z RIBJIM ŽIVLJEM

RD Barje je bila ustanovljena 13. februarja 1955. Prihodnje leto bo praznovala častitljivih sedemdeset let delovanja. Središče njenega delovanja je Ljubljansko barje, osrednja reka pa Ljubljanica. Reka Ljubljanica je od izvira do izliva opredeljena kot območje Natura 2000 tudi za ribe. V RD Barje je včlanjenih 200 članov, med katerimi je tudi 30 mladincev. Člani z ljubeznijo skrbijo za devet čudovitih ribolovnih revirjev: Ljubljanico od Podpeči do zapornic v Ljubljani, rečico Iščico, Iško, Mali graben, Želimeljščico in Škofeljski graben, Krmsko jezero ter ribnike Strahomer in Rakitna. Vsi so ljubitelji Ljubljanskega barja, varuhi narave in srčni ribiči. Poleg ribolova jih družijo tudi osebna prijateljstva, imajo pa tudi širok krog prijateljev iz vse Slovenije, saj radi delijo lepote in bogastvo svojih voda tudi z ribiči in drugih delov države.

V vodah RD Barje pridejo na svoj račun vsi ribiči, tako kraparji, muharji, kot tisti, ki vijačijo. O usmerjenosti dela družine, značilnosti ribiških revirjev, s katerimi upravljajo, o ribjem bogastvu, sonaravnem gospodarjenju, ribolovu, druženju med člani in s prijatelji iz vse Slovenije in še marsičem zanimivem smo se pogovarjali s predsednikom Bojanom Pergovnikom in podpredsednikom Juretom Ušeničnikom Schiffersteinom. Povedala sta nam veliko zanimivosti o delu RD Barje in prepričani smo, da bo tematika pogovora zanimiva tudi za širši krog bralcev glasila Ribič.

Podpredsednik Jure Ušeničnik Schifferstein (levo) s čuvaji na Ljubljanici (foto: Živko Ignjačič).

Drst sulcev, ki se drstijo v vodah ljubljanskega barja (foto: Jure Ušeničnik Schifferstein).

Delujete v območju krajinskega parka Ljubljansko Barje in področja Natura 2000. Kako se odzivate na ta dva izziva?

Jure Ušeničnik Schifferstein: »Gospodarjenje z ribjim življem je v barjanskem ribiškem okolišju zanimivo in odgovorno delo. V RD Barje skrbi za gospodarsko funkcijo Jernej Šegatin, ki je v zadnjih 35 letih, odkar je član RD Barje, zrastel v vrhunskega strokovnjaka za ribiško upravljanje na tem območju. Tudi njemu in njegovi strokovni ekipi oziroma delu, ki ga opravljajo, se lahko zahvalimo, da so staleži rib v revirjih RD Barje dobri. Moramo

Lep sulec iz Ljubljane, ki ga je ujel gospodar RD Barje, Jernej Šegatin (foto: Jure Ušeničnik Schifferstein).

Lipan iz Želimeljščice, čudovitega potoka, ki izvira pod Turjakom (foto: Jure Ušeničnik Schifferstein).

pa še poudariti, da se ribiškega upravljanja lotevamo skrbno in konzervativno. Poudarek dajemo predvsem na domorodne vrste rib, na sonaravni način vzgoje in trajnost. Brez temeljitega poznavanja normativne urejenosti sladkovodnega ribištva tu ne gre, pa vendar izvira moč iz izkušenj in vrhunskega poznavanja razmer na terenu. Če se dotaknemo denimo vlaganj, sta načeli trajnosti in nosilne kapacitete tisti, ki bi najbolje opisali način, ki mu poskušamo slediti. Od rib pa bomo vedno zagovorniki domorodnih vrst, tu naj omenimo sulca, ščuko, pa podust, platnico, linja, potočno postrv, lipana in seveda druge, nelovne vrste ali celo tiste, ki so zavarovane. Če je v naši moči, so ravnanja in ukrepi usmerjeni k dobrobiti teh rib in ohranjanju in varovanju njihovega naravnega okolja. Pomembno vlogo ima tudi požrtvovalna čuvajska služba pod vodstvom Mira Babiča, ki skrbi za red za vodo in dosledno spoštovanje pravil športnega ribolova.«

Osrednja voda je Ljubljana, ki je ena najlepših in najbolj zanimivih slovenskih voda, kako bi jo opisali?

Bojan Pergovnik: »Ljubljana je reka, za katero pravijo, da ima sedem imen. Zakaj je tako, lahko pojasnimo s tem, da izvira v kraškem svetu, bolj natančno na Babnem polju, nato pa velikokrat ponikne in spet pride na površje na drugem koncu. Ponika in izvira vse od Babnega polja pa do Vrhnike, posledica pa je sedem imen: Truhovica, Obrh, Stržen, Rak, Pivka, Unica in Ljubljana.

Reka Ljubljana je čudovita reka, od izvira do izliva je opredeljena kot območje Natura 2000 tudi za ribe. Od izvira do AC mosta na ljubljanski južni obvoznici je vključena v območje Natura 2000 Ljubljansko barje, od AC mostu do izliva v reko Savo pa je skupaj z Gradaščico in Malim grabnom opredeljena kot območje Natura 2000 Ljubljana-Gradaščica-Mali Graben za kar osem vrst rib in eno vrsto piškurja. Zaradi celostnosti in povezljivosti je v zavarovano območje vključen tudi Gruberjev prekop, medtem ko mestna Ljubljana vanj ni vključena. V Ljubljani živi več kot 20 ribolovno zanimivih ribjih vrst. Najzanimivejši sta gotovo ščuka in sulec.«

Kakšne so značilnosti ostalih revirjev, kaj bi izpostavili?

Bojan Pergovnik: »Vsi so po svoje izjemno zanimivi. Vsekakor moramo omeniti Iščico, Želimeljščico, Iško in Krmsko jezero, ki mu rečemo tudi Podpeško jezero. Želimeljščica je potok, ki izvira na območju Turjaka, teče mimo naselja Želimlje in se na barju izliva v Ižico. Revir ponuja ribolov domorodnih divjih potočnih postrvi in lipanov, v spodnjem delu živijo tudi kleni. Iščica (Ižica) je kraška rečica, ki izvira pri Igu. Je del revirja Ljubljana, ribolov na njej je mogoč ob

nakupu dnevne ribolovne dovolilnice za revir Ljubljana, in sicer od mostu v Hauptmancah do izliva v Ljubljano. Iška, ki je seveda popolnoma drug vodotok kot Iščica – kljub temu, da imata podobni imeni – je hudourniška rečica malce bolj alpskega tipa na južnem robu Barja. V predelu nad Iško vasjo je v njej mogoče muhariti divje potočne postrvi in šarenke. Glede teh šarenk naj omenimo, da med ribiči kroži anekdota, da so potomke vložka Franketovih šarenk iz preloma 19. v 20. stoletje. Vsekakor zanimiva anekdota, ki je morda celo resnična. So pa te divje šarenke res prekrasne, majhne, ampak pravi biserčki, z belo obrobljenimi plavutmi in prekrasnimi barvami. Krmsko jezero je ribičem bolj znano kot Podpeško jezero. Ribičem svetujemo ribolov v spomladanskih ali jesenskih mesecih, poleti pa le zjutraj in zvečer, saj jezero čez dan zasedejo kopalci. Gre za naravno jezero, kot to pove že njegovo ime, in je eno najglobljih v Sloveniji. Na sredini jezera ima sifon, ki naj bi bil globok približno 50 m.

Ljubljana, o kateri smo že govorili, je tudi v upravljanju RD Vrhnika in RD Vevče. Z omenjenima RD in še z RD Dolomiti ter pridruženjo RD Celje oblikujemo t. i. Conski odbor Ljubljana. Tako se ribiške družine povezujemo, da lahko s skupnimi močmi lažje rešimo kak izziv, ki se sproti pojavi. Smo mnenja, da so taka povezovanja zelo dobra in jih ribiči potrebujemo bolj kot kadarkoli prej. Prav tako ZRD Ljubljana, kjer z drugimi prijateljskimi 15 RD rešujemo tekočo problematiko.«

Ribolovni revir je tudi Mali graben, kjer trenutno potekajo obsežna dela za protipoplavno zaščito južnega dela Ljubljane, kakšno je stanje tam?

Jure Ušeničnik Schifferstein: »Res je. Mali graben je majhna, a čudovita rečica, pritok Ljubljane, bogata tudi z ribjim življem, predvsem belicami, tudi sulcem. Trenutno je v njej gradbena mehanizacija, saj potekajo obsežna dela glede protipoplavne zaščite južnega dela Ljubljane. Zavedamo se, da so ta dela za protipoplavno zaščito južnega dela Ljubljane pomembna, a je to vseeno grob poseg v vodo in ribji življenjski cikel, saj se voda pregreva, ni obrežne ozelenitve, tolmoni se zasipavajo s sedimenti, ribe izginjajo. Smo pa zadovoljni, da dobro sodelujemo tako z načrtovalci kot tudi z vsemi izvajalci del, saj si prizadevamo, da bi bila vsa dela čim bolj sonaravno opravljena in bi se po koncu del življenje lahko čim prej vrnilo tudi v Mali graben.

Katere so najbolj značilne ribje vrste v vodah RD Barje?

Bojan Pergovnik: »V vodah RD Barje ribiči vse leto lovijo velike in zdrave ribe. Najbolj znani so sulci iz Ljubljane, kjer

Malo je prestolnic v Evropi, kjer lahko uspešno lovimo ribe sredi mesta. Ljubljana se lahko pohvali z urbanim ribolovom (foto: Jure Ušeničnik Schifferstein).

Osrednja voda RD Barje je Ljubljana, ki je ena najlepših in najbolj zanimivih slovenskih voda in je od izvira do izliva opredeljena kot območje Natura 2000 tudi za ribe (foto: Jure Ušeničnik Schifferstein).

zrastejo do zavirljivih 125 cm v dolžino. Poleg sulca imamo tudi lepe ščuke in krape, platnice, podusti, mreene, ploščiče, smuče pa tudi številne druge vrste rib.

Od rib so za območje Ljubljane kvalifikacijske vrste sulec (*Hucho hucho*), platnica (*Rutilus virgo*), blistavec (*Telestes souffia*), pohra (*Barbus balcanicus*), zlata nežica (*Sabanejewia balcanica*), navadna nežica (*Cobitis elongatoides*), velika nežica (*Cobitis elongata*), kapelj (*Cottus gobio*) in donavski potočni piškur (*Eudontomyzon vladkovi*). Omenimo še barjanskega kaplja, posebno vrsto kaplja, in navadnega okuna. Ulov te zanimive ribe smo nazadnje zabeležili lansko leto; seveda smo se ulova tega posebnega in redke ribe na tem območju zelo razveselili, o ulovu pa obvestili tudi druge ribiče s kratko objavo na oglasni deski ribiškega doma. »

Ena od značilnih ribjih vrst je tudi krap, ki je močno povezan z RD Barje?

Bojan Pergovnik: »Krap je ena naših najpomembnejših ribjih vrst. Je močno povezan z našo RD tudi po legendi o podkovnem krapu. Ob Ljubljani naj bi nekaj bila kovaška šola, kjer so se mladi kovači učili izdelovati podkve. Ko enkrat vajencu ena ni uspela, jo je vrgel v Ljubljanico. Usoda je hotela, da se je zagostila okoli glave mladega krapa. Krap je živel naprej, dokler ga ni ujel neki ribič, ki je bil nemalo presenečen, ko je ugotovil, da je ujel krapa, ki je bil podkovan. Po tej zgodbi smo barjanski ribiči poimenovali tradicionalni ribiški dogodek *Podkovani krap na Podpeškem jezeru*, pa tudi krap v našem logotipu ima na hrbtu podkev.«

Ljubljana in Ljubljana ponujata ribičem tudi poseben ribolov, t. i. urbani ribolov, s katerim se lahko pohvali le malo evropskih prestolnic.

Jure Ušeničnik Schifferstein: »Ljubljana je sicer eno najmanjših glavnih mest na svetu. Poleg razkošnih rimskih ostankov, baročne arhitekture in moderne umetnosti jo plemeniti izjem preplet kulturne in naravne dediščine.

Je pa tudi mesto z zeleno dušo, ki ga odlikuje visoka okoljska zavest, in mu je vse do danes uspelo ohraniti zeleno podobo. Ponosno nosi naziv Zelena prestolnica Evrope 2016, na seznam 100 najbolj trajnostnih destinacij na svetu pa se je v letu 2017 uvrstila že tretjič, s čimer v svetovnem merilu izstopa.

Skozi Ljubljano teče Ljubljana, ena pomembnejših rek na Kranjskem. Glavnemu mestu daje življenje in hkrati navdih skrivnostnosti.

V njej prebivajo domorodne ribe, ki vznemirjajo domišljijo domačih in tujih ribičev. Ti se ob bregove vodotokov v Ljubljani vračajo že stoletja in celo tisočletja, o čemer pričajo

bogate arheološke najdbe. Toda urbani ribolov v strnjem mestnem okolju ni bil nikoli tako zanimiv in pomemben, kot je danes.

Izjemno pokrajino Ljubljanskega barja, tektonske udorine, stare približno dva milijona let, človek poseljuje že tisočletja. Arheološke ostaline izpričujejo koliščarsko kulturo, na Barju so našli najstarejše kolo z osjo na svetu (ki je staro dobrih 5000 let), aktivno vlogo Rimljanov, gradbeni podvig južne železnice v Avstro-Ogrski in še številne dosežke drugih zgodovinskih obdobij. Tod je glavna vodna žila Ljubljana. Na Ljubljanskem barju je Ljubljana divja in nedotaknjena, v njej pa ribiči najraje lovijo sulce, ščuke in krape. Da je divji krap tod nedvomno domoroden, so pokazali subfosilni ostanki goltnih zob enega od predstavnikov te vrste, stari 5.600 let. Kljub mestnemu središču je v reki veliko domorodnih vrst, med katerimi velja omeniti sulca, ščuko, podust, platnico, klana in redkega smuča. Najvztrajnejši se tod preizkusijo v ribolovu rečnih krapov, ki plavajo v jatah in lahko ribiču pričarajo nekaj nepozabnih ribiških trenutkov, saj so borbeni in nenadkriljivo lepih barv in oblik.

Enkratno doživetje je zimski ribolov kraljevskih sulcev v samem središču Ljubljane, kjer se pod mičnimi fasadami stoletnih palač in vil skrivajo tudi kapitalni primerki največjega predstavnika slovenskih salmonidnih ribjih vrst. V mestu ulov bakrenega velikana nemalo krat po spremembi vzkliki množice turistov, ki ribiča opazujejo z bližnjega mostu. Zelo malo je mest v Evropi, kjer bi lahko v središču mesta ujeli kapitalno ščuko ali sulca. Tradicionalna zabava po uspešnem ribolovu pa se nadaljuje v številnih urejenih lokalih na mirnem nabrežju zelene kraške reke, ponosa tisočletne Ljubljane. »

V RD Barje posvečate veliko pozornosti tudi delu z mladimi ribiči?

Bojan Pergovnik: »V RD Barje za delo z mladimi ribiči skrbi vodja mladinske sekcije, Klemen Hvala, in njegov namestnik Toni Janežič. Mladincev je že več kot 30, zato je dela z njimi veliko – Klemnu in Toniju se pridružijo tudi drugi mentorji mladih iz RD Barje. Mladi lovijo ribe pod vodstvom mentorjev, spoznavajo biologijo rib, osnove okoljevarstva in naravovarstva, spoznavajo revirje RD Barje, seveda tehnike ribolova, vabe, ribolovne režime in etiko! Družijo se pri ribolovu, v ribiškem domu vežejo umetne muhe, berejo, gredo pa tudi na ribiški tabor ob ribniku Strahomer, se udeležijo druženja Podkovani krap, Ščukijade v zmajevem revirju in drugih dogodkov RD. Prav tako se družijo z drugimi mladinci iz RD po celi Sloveniji, radi gredo na muharski tabor ob Kolpi.

RD Barje uspešno vodi Bojan Pergovnik, pri delu mu pomagajo prizadevni člani upravnega odbora in njihovi pomočniki (foto: arhiv Bojana Pergovnika).

V RD Barje smo zelo veseli, da imamo tako zagnano ekipo mentorjev in seveda tako nadobudne mlade ribiče, ki so dobra osnova za nadaljevanje poslanstva ribiške družine.«

V RD Barje se zavedate, da je za ribiče zelo pomembno tudi znanje, kako se tega lotevate?

Jure Ušeničnik Schifferstein: »V RD Barje se zavedamo, da je za ribolov zelo pomembno znanje, zato moramo omeniti tudi našo željo po pridobivanju znanja. Ribiči še zdaleč nismo le ljudje, ki lovimo ribe, ki sedimo na zaboji piva in namakamo trnke, ampak je naša vloga širša. Tu ima ključno vlogo znanje, zato imamo v RD Barje posebno komisijo za izobraževanje, ki pripravnik pa tudi druge, ki jih morda sladkovodno ribištvo zanima, vodi po poti izobraževanja o ribiškem upravljanju, barjanskem ribiškem okolišu in ribištvu v širšem smislu od internega ribiškega izpita do uspešno opravljenega državnega ribiškega izpita. Usmerjamo tudi dodatno izobraževanje vseh funkcionarjev od gospodarja in njegovih pomočnikov, do čuvajev in mladih ribičev.«

Velik pomen v RD Barje posvečate tudi druženju, tako med člani kot tudi z ribiči iz drugih RD. Kateri so vaši glavni dogodki?

Bojan Pergovnik: »V RD Barje posvečamo veliko pozornosti druženju, tako med člani naše RD kot tudi z ribiči drugih RD, k nam pa radi zahajajo tudi tuji ribiči. V RD Barje imamo kar nekaj ribiških dogodkov skozi celo leto. Maja je tradicionalno ribiško druženje ob Krimskem jezeru, t. i. Podkovani krap, ki je eno najstarejših, če ne celo najstarejše takšno druženje v Sloveniji!

Zmagovalec letošnje Ščukijade je bil Žan Krajnc s ščuko 90 cm, ujel jo je na Ljubljani (foto: Blaž Rozman).

Jeseni, navadno oktobra, organiziramo odmevno Ščukijado v zmajevem revirju, v okviru katere pridejo v revirje RD Barje, natančneje na Ljubljani in Iščico, ribiči iz cele Slovenije in kdaj tudi iz tujine. Lovijo ščuke, se družijo, spoznavajo novosti na področju ribolova ščuk, skoraj vedno nas obišče kak zanimiv gost, ki pokaže tehnike ščukolova, novo opremo in podobno. Kaj dobrega pojemo in spoznavamo zanimive kotičke Ljubljane in Ljubljanskega barja za ribolov teh velikih in spoštovanja vrednih plenilk.

V zimskem času lovimo sulce, ki jih je zlasti v Ljubljani še veliko. Ribolovni revir je tudi Mali graben. Tako se 8. februarja na Prešernov dan srečamo v ribiškem domu in lovimo sulce. Rdeča nit tega plemenitega dogodka je druženje sulčarjev in njihovih simpatizerjev. Lahko rečemo, da dogodek kot tak v Sloveniji ni novost, izvajajo ga tudi drugod, kjer lovijo sulce, pa vendar je nekaj posebnega, saj je Ljubljana edino glavno mesto na svetu, kjer v reki, ki teče skozenj, živijo ti plemeniti in veliki salmonidi. Tu se sulcelov izvrstno prepleta z urbanim ribolovom, če pa ribiču ne *paše*, pa se vedno lahko odpravi gorvodno v nedrja neokrnjenega Ljubljanskega barja. Ribolov sulcev poteka iz čolna ali z obale, predvsem na Ljubljani si lahko ribič obeta prijem velikega sulca. Letošnji skupni sulcelov je bil tako kot lanska Ščukijada zelo dobro obiskan. K ribolovu in druženju pa sodi tudi dobro kosilo v prijetnem okolju ribiškega doma ob Ljubljani.«

Ribiči RD Barje so zelo ponosni tudi na obnovljeni ribiški dom?

Bojan Pergovnik: »Ko smo že ravno pri ribiškem domu, naj omenimo, da stoji na današnjem mestu od 80 let prejšnjega stoletja. Konec leta 2021 smo ga ribiči obnovili, skupaj s prijatelji, ki so pripomogli, da smo finančno tako obsežno obnovo sploh zmogli. Dom je znotraj osvežen, lepši, prijetnejši, tako za druženje kot redno delo. Obnova je potekala hitro in je izvedena na zelo visokem nivoju, kar razveseljuje ribiče, goste, ribiške pripravnik, mladince in vse druge, ki ga obiščejo. Naši predhodniki so imeli ribiški dom sprva na drugi lokaciji, sicer blizu, na Veliki čolnarski ulici. A je za potrebe ribičev hitro postal premajhen in so poiskali drugo rešitev, in sicer na današnji lokaciji, ki se nahaja nasproti Livade, v zelenem pasu med Ljubljano in Malim grabnom, a praktično v mestnem središču naše gosposke Ljubljane. Ribiški dom je legaliziran, zemljišče z denacionalizacijskega in komunalnega vidika urejeno; zahvala za to gre tudi prejšnjemu vodstvu s Teodorjem Gantarjem na čelu. Za dom danes zgledno skrbi Ivan Tkalič s svojo ekipo.«

Borut Jerše

DA V NAŠIH VODAH RIBICE ŽIVIJO, RIBIČI VELIKO POSTORIJO

Ob topli pomladni sapici, ob ljubezensko prijetnem napevu ptic se že ob prodnatem drstišču v čudovitih lesketajoče spreminjajočih se barvnih oblačilih zbirajo ribe, ki z ženitvenim obredom poskrbijo, da nas tudi tokrat s svojim potomstvom razveselijo. Slednje si ribiči nedvomno zelo želimo, saj za uspešno razmnoževanje tudi marsikaj postorimo.

Žal se v naši deželi še vedno dogaja, da se z gradbenimi posegi v vodotoke in njihove brežine rušijo naravni življenjski pogoji številnim rastlinskim ter živalskim organizmom. Med omenjenima je nedvomno najbolj prizadet prav ribji življ, ki mu ribiči posvečamo posebno pozornost. Slovensko javnost vedno opozarjamo, da brez življenja v vodi ne more biti življenja na ostalih zemeljskih površinah, ki za svoj obstoj rabi čisto pitno vodo.

Pred nekaj desetletji se je začela načrtna gradnja hidroelektrarn na reki Savi, kjer se je na področju vodnega ter obvodnega, tisočletja utečenega naravnega proceduralnega življenja zgodila šokantno zelo občutljiva sprememba.

Že pred omenjenimi projektnimi gradnjami smo ribiči budno spremljali gradbene kanalizacijske posege v rečne vodotoke in utrjevanje njihovih brežin. Tako z investitorji kot tudi z izvajalci del smo se več ali manj uspešno dogovarjali o izvedbeni sanaciji, za ribji življ škodljivo ne primernih pojavov, ki so lahko za nastalo škodo pomora ribjega življa bili finančno vrednoteni in poplačani.

Ob omenjeni gradnji savskih elektrarnah so se prizadete ribiške družine Radeče, Sevnica, Brestanica Krško in Brežice zavedale negativnih vplivov za nadaljnje življenje in obstoj avtohtonih vrst rib. Kajti za izgradnjo akumulacijskih vodnih zadrževalnih bazenov pred turbinami elektrarn je bilo treba poglobiti rečno strugo, kar je med drugim (z odvozom ogromnih količin njenega prodnatega kamenja – gramoza) uničilo ribja naravna drstišča na reki Savi.

A ribiči so s pomočjo naše krovne organizacije RZS in Zavoda za ribištvo Slovenije ter Zavodom UMBRA uspeli – po strokovnih navodilih ihtiologinje dr. Metke Povž – dovolj nazorno ter predvsem strokovno predstaviti investitorjem, kaj je v tem primeru potrebno nujno postoriti za obstoj ribjega življa ob omenjenem gradbenem posegu.

Že ob gradnji prve hidroelektrarne na obronku mesta Radeče v kraju Vrholovo je bilo – na pobudo Maksa Podlesnika, prizadevnega ribiškega funkcionarja, žal že pokojnega bivšega sekretarja in tudi predsednika RZS in RD Radeče, in njegovega zanesljivega ribiškega

sodelavca – funkcionarja Toneta Simončiča, dipl. inž. agr., ter na pobudo ihtiologinje dr. Metke Povž, projektno določeno in gradbeno izvedeno umetno ribje drstišče. To je bil razveseljivo uspešno storjeni prvi pravi korak k ohranitvi ribjega življa v reki Savi in k želenemu partnerskemu sodelovanju.

Z omenjenim uspešnim dialogom dogovarjanja je ob kasnejših gradnjah HE na tako imenovanem spodnjem toku reke Save prizadevnim predsednikom ribiški družini (ti so: Sandi Kosmač (Sevnica), Edi Zidarič (Brestanica Krško) in Petar Dimitrovski (Brežice) in njihovi ribiški sodelavci) uspelo nadaljevati s plemenitim delom ohranjanja avtohtonega ribjega življa, ki sta ga uspešno zastavila naša omenjena ribiška sotovariša ter vzornika Maks in Tone po strokovnih navodilih ihtiologinje ga. Metke.

Ob tem moramo poudariti, da so omenjeni predsedniki RD ob spodnjem toku reke Save v Sevnici, Krškem in Brežicah le še nadgradili prvi omenjeni projekt umetnega drstišča v Vrholovu (RD Radeče).

Znano je bilo, da je ob visokih betonskih pregradah HE treba zgraditi ribje steze. Slednje ribam omogočajo prosto gibanje tako gorvodno kot dolvodno, saj ribe za svoj normalni razvoj potrebujejo prosto gibanje po rečnem toku, kar pa jim je bilo z gradnjami HE naenkrat odvzeto. Ob tem pa ribam ribje steze vsaj delno nudijo drstenje, kar potrjujejo temni vodni oblaki, ki jih spreminjajoče oblikuje na novo izvaljeni ribji zarod na ustju izlitja vodne mase iz ribjih stez v glavno rečno strugo. To je čudovit pogled, ki blagodejno poboža našo ribiško dušo!

Podobno doživetje lahko občutimo ob izredno domiselno ter funkcionalno izpeljani in urejeni ribji stezi ob HE Blanca, za katero skrbijo ribiči RD Sevnica. Umetno zgrajena ribja steza upodablja naravni potoček, ki se vijugasto vije in igrivo pretaka med skrbno nasajenimi obvodnimi vrstami dreves, kar je uspešni delavni rezultat prizadevnih ribičev. Čudovito naravno oazo, ki se nahaja ob vznožju HE Blanca in glavno cestno povezavo med občinama Sevnico in Krškim, dopolnjujejo nemoteče razporejeni predstaviteni panoji,

Umetno drstišče ob HE Vrholovo ob reki Savi (RD Radeče).

Ribja steza ob HE Blanca ob izlivu v reko Savo (RD Sevnica).

Ena od najlepših umetnih ribjih stez je prav gotovo HE Blanca, ob kateri so nameščeni predstavitveni panoji, ki nazorno predstavljajo vrste avtohtonih sladkovodnih rib, ki živijo v reki Savi.

Vodna ujma je s številnimi naplavinami obremenila brežine ribje steze in reke Save. Izdelovalec smučevih gnezdišč Brane Perc se je lotil čiščenja ribje steze, kar je zelo pomembno dejanje za uspešno drstenje in nemoten prehod rib.

Brane Perc, izdelovalec smučevih gnezdišč, je tudi tokrat poskrbel za prirast omenjenega ribjega zaroda.

En še spominska fotografija pred začetkom zahtevnega postopka dela, namestitve gnezdišča na dno reke Save, z leve zadaj: Brane Perc, Vinko Okoren in Boris Krajnc. Spredaj (z leve): Kristjan Prah in predsednik sevnškega pododbora Bogo Golob.

ki predstavljajo avtohtone vrste sladkovodnih rib, pod katerimi piše: Zavod UMBRA – pripravila ihtiologinja dr. Metka Povž.

Ob nedavni največji katastrofalni poplavni razsežnosti zadnjega stoletja pri nas, ki je k sreči le delno prizadela zasavsko-posavska naselja ob reki Savi, nas je kar malce zaskrbelo, kakšno razdejanie je morda doletelo omenjeno oazo ob HE Blanca. Že ob samem prihodu na omenjeno lokacijo ob reki Savi so nas že od daleč ognjeni plameni opozorili, da se tu nekaj dogaja. Med približevanjem h gorečemu kresu obidemo nekaj naplavljenih štorov dreves in že ob ognju zagledamo našega ribiškega prijatelja Braneta Perca, tudi uspešnega izdelovalca smučevih gnezdišč.

Ob pogovoru nam je uspešni ribič somov, ki si za omenjeni ribolov zna sam izdelati umetno ribico - »glavinjaro« dejal, da že nekaj let čisti in skrbi za brežino ribje steze, ki jo k sreči vodna ujma ni resneje prizadela. Ob tem poudari, da je bilo treba odstraniti velike količine naplavljenega vejevja, dreves in ostalih naplavin. Ja, ni kaj, ribiško priznanje *Znak za ribiške zasluge* je šlo v prave roke!

Prav tako si je priznanje zaslužil tudi predsednik pododbora Sevnica (v RD delujejo trije pododbori; Sevnica, Krmelj in Mirna) – prizadetni ribiški sotovariš Bogo Golob, ki omenjenemu pododboru uspešno predseduje že desetletje in pol. V prijetnem pogovoru nam je med drugim povedal: »Ribič sem že od malih nog, čeravno pri nas doma ni bil nihče ribič, me ribolov navdušuje. Od številnih načinov izvajanja ribolova najraje muharim. V naši RD imamo srečo, da nas vodi izjemno prizadetni predsednik Sandi Kosmač, ki mu ni tuje niti delo ribogojca, za katerega je opravil zahtevni strokovni izpit in še bi se dalo naštevati o številnih uspešno realiziranih dejanjih našega

predsednika. Naj omenim, da sva en teden čistila brežino ribje steze na Blanci in natovorila kar nekaj prikolic naplavljenega odpadnega materiala.«

Podobno uspešno kot sevnški ribiči že nekaj desetletij pišejo ribolovno-naravovarstveno zgodbo ustvarjalni ribiči RD Zagorja ob Savi, ki jih že 25 let uspešno vodi naš dolgoletni ribiški sotovariš in prijatelj Stane Poznič.

Na uspešno delovanje zagorskih ribičev opozarjata domala v samem centru mesta Zagorja z udarniškim delom zgrajena ribiški dom in manjši ribnik, ki ga vodno oskrbuje potok Kotredešica, ki priteče izpod hribovja Čemšeniške planine. A na svoji dokaj dolgi poti še predhodno poskrbi, da tudi manjši vzrejni ribnik krapov v znanem Zagorskem Evro parku dobi dovolj vode.

S predsednikom zagorskih ribičev smo se tokrat pogovarjali predvsem o trenutno aktualni ribogojni dejavnosti.

Stanko je prijeten sogovornik, z ribištvo je povezan že od svojega enajstega leta, čemur se ni čuditi, saj je bil njegov oče ustanovni član RD Zagorje. Ob naših številnih vprašanjih je poudaril sledeče: »Trenutno je v naši RD včlanjenih približno 100 članov, s katerimi se trudimo, da dosežemo zastavljene cilje. Naše vodotoke intenzivneje poribavljamo že od leta 1960, saj so že takrat začeli z neustreznimi posegi v naše vodotoke, ki so bili vse bolj osiromašeno prizadeti. Ribiči smo pozorni nad dogajanje v vodotokih in nenehno opozarjamo na ekološko prizadetost voda, katere imamo v opravljanju. Vsako leto vzgojimo od 150 do 200 tisoč potočnega postrvkega zaroda. Letno opravimo lepo število ur na našem obsežnem gojitveno naravovar-

Z leve: Stane Poznič, predsednik RD Zagorje, in Slavko Bokal, gospodar RD, sta tudi uspešno prizadevna ribogojca.

Z leve: predsedniku Stanetu se pri delu v ribogojnici z veseljem pridruži marljivi strokovnjak elektro ribolova Goran Jotič (drugi z leve).

Franci »Kita« Poglajen, nekdanji uspešni telovadec, danes uspešni športni ribič tekmovalca v LRP, je že »pol stoletja« zvest in zelo spoštovan član RD Zagorja in neumorno uspešen in prizadeven gospodar ribnikov.

V ribogojnem bazenu že čakajo enoletne potočne postrvi, da jih ribiči odnesejo v njihovo naravno vodno kraljestvo.

stvenem področju. Ob tej priložnosti bi rad javno pohvalil Slavka Bokala našega gospodarja RD, s katerim skrbiva, da vse poteka tako, kot se od ribogojca pričakuje. Sam opravljam delo v ribogojnici ljubiteljsko, to je moj hobi. S sinovo pomočjo sem izdelal valilnike in pretočna korita za razmnoževanje postrvkega življa. Franci Poglajen, naš gospodar ribnikov, ureja okolico ribnikov in skrbi za vse, kar je treba postoriti, je človek, na katerega se lahko zanesesh. V ribogojnici sodeluje tudi Goran Jotič, je prava desna roka pri vzreji potočnih mladice. Tudi ostali člani naše RD marljivo poprimejo za delo. Ne morem verjeti, da smo potrebovali polnih pet let za pridobitev vseh potrebnih dovoljenj od Evropske institucije, da lahko razmnožujemo postrvji zarod,« poudari in na koncu pogovora zadovoljno doda: »Če ne bi bili vztrajni, bi bili danes nekateri potoki že prazni – brez rib«.

Gospodar RD Zagorje, Slavko Bokal, je ribič že trideset let, ribiča sta bila tudi njegov oče in stric, zato se ni čuditi, da je danes Slavko tako zanesljiv in uspešen vodja gospodarskega odbora, kot nam ga je predstavil njegov ribogojni sodelavec ter predsednik RD Stane Poznič. Bojan nam je med drugim zaupal: »Gospodar sem že osem let, delamo po RGN-načrtu, ki smo si ga zadali. Trenutno poribavljamo štiri gojitvene in dva lovna potoka ter ribnika krapov v Evro parku na obronku mesta Zagorje in ob našem ribiškem domu. Delovnih akcij se udeležuje dvajset zelo marljivih ribičev, ostali pa se več ali manj udeležujejo vsakoletnih pomladanskih delavnih akcij. S predsednikom Stanetom skupaj opraviva veliko dela v ribogojnici, ima veliko volje do dela in s tem veliko pripomore k vzdušju v naši RD.«

Goran Jotič opravlja delo pomočnika gospodarja RD in je že

šesto leto elektroribolovec za izlavljanje in premeščanje rib iz enega v drugi vodotok. Ob tem je Goran povedal: »Delo je zanimivo in tudi zahtevno, a ga z veseljem opravljam, največkrat v prijetni družbi našega gospodarja Slavka in predsednika RD, ki se v omenjeni delovni proces zelo rad vključi.«

Franci Poglajen je po besedah predsednika RD, gospodarja in pomočnika gospodarja, že vrsto let izjemno delaven ter nadvse zanesljiv ribiški sodelavec. Ravno v tem času je organiziral delo utrjevanja brežine ribnika ob ribiškem domu. Ribnika sta vedno vzorno urejena, kar potrjuje njegovo pripadnost naši RD, tako marljivega človeka težko najdeš! Soglasno ocenjujejo delo svojega ribiškega sotovariša naši sogovorniki.

Franci, vzorni športni ribiški delavec in izjemno uspešni tekmovalci v lovu rib s plovcem, je ribič že dobrega pol stoletja, saj se je zagorskim ribičem priključil davnega leta 1971! Med drugim nam je poudaril sledeče: »Vedno skrbimo, da so ribniki polni zdravih rib, njihove brežine primerno urejene. Na brežini ribnika ob ribiškem domu že osmo leto zapovrstjo skrbimo za druženje športnih ribičev. V ta namen organiziramo tekmovanja, ki so zadovoljivo obiskana. Vedno poskrbimo, da prvim desetim tekmovalcem podelimo tudi praktične nagrade.«

Naj na koncu zanimivih predstavitvenih uspešnih zgodb našim vzornim ribiškim sotovarišem za njihove omenjene delovne zmage iskreno čestitam v želji, da se jim tudi v bodoče izpolnijo njihove organizacijske, za slovensko ribiško in naravovarstveno dejavnost neprecenljivo pomembne želje.

Besedilo in fotografije: Jože Šmejc

Mala glavinjara, z možnostjo odstranitve trojčkov.

»ULTRA LIGHT« RIBOLOV

Že nekaj časa je jasno, da je ultra light ribolov oz. »ultra lahko« vijačenje obnorelo tudi naš konec. Predvsem mlajša populacija ribičev se je v veliki večini odločila, da se preizkusi v tej tehniki. Med mladimi je tako priljubljena zaradi časovnega razmerja. Vsako leto je več ribičev, ki se posvetijo tehniki, in s tem je posledično vsako leto več revirjev, ki dopuščajo tovrsten ribolov.

Kaj je ultra light ribolov?

Gre za tehniko ultra lahkega vijačenja. Pri tehniki z navijanjem skušamo ribo pretentati z različnimi vabami umetnega izvora. *Ultra light* je tehnika, s katero lahko v kratkem časovnem obdobju pridemo do lepih prijmov. Tempo in način življenja nam velikokrat vzameta preveč časa za celodnevne ribolove. Za tehniko *ultra light* pa je velikokrat dovolj že par uric ribolova. Izbira vabe je bistvenega pomena, saj uporabljamo zelo male vabe. To pa pomeni, da je krog potencialnih rib, ki posledično lahko zgrabijo, zelo velik.

Prednosti ribolova

Največja prednost se skriva v začetnem vložku za pričetek ribolova s tehniko *ultra light*. Tudi z denarnega vidika je prijaznejša denarnicam. Opremo lahko dobite zelo ugodno. Tukaj še kako drži rek: »Manj je več«, saj s palico, nekaj vabami, podmetalko in malo torbico za ribolov, z brezrokavnikom že lahko odrineš na ribolov. Velikokrat lovimo ribe, tako rečeno, na vidni način. Tukaj je velika prednost, saj se lahko z lahkoto izognemo podmerskim in nezaželenim vrstam rib, ki se vseeno zanimajo za vabo. Veliko ljudi ima težave s težo opreme pri vijačenju. Pri tej tehniki vijačenja vam zagotovo ne bo hudega. Zelo lahka oprema omogoča tudi dolge ribolove.

Oprema za ribolov?

Pri tehniki uporabljamo palice, katerih dolžina se giblje od 140 do 270 cm. Njena akcija je parabolična, kar pomeni, da se celotna palica zvije od konice pa vse do ročaja za rolico. Tudi v primeru ulova male ribe je vseeno zelo lepa borba z ribo. Velikokrat se zgodi, da nas preseneti tudi velika riba. Akcija palice pa nam pri tem pomaga, da vseeno z veliko mero truda in občutka lažje in uspešno

Ena bolj priljubljenih vab. Namočeni črvi v različnih okusih.

realiziramo tudi velike in močne borbe z ribami. Teža palice se giblje okoli 100 g. To pa ne pomeni, da ne smeš uporabljati tudi trše. Velikokrat se uporablja tudi srednje lahke palice, ki so akcije 5–15 g. Take vrste palic se uporablja predvsem v revirjih, kjer je malo večji pretok vode (brzice).

Velikost in izbira rolice je res zanimiva. Velikosti rolíc so 1000–2000 in imajo zavorno moč do 5 kg. So zelo lahke rolíce, ki nam omogočajo, da tudi ob dolgotrajnem metanju nismo utrujeni in ne čutimo bolečine od metanja vabe. Rolíce so težine od 200 do maksimalno 300 g.

Na rolico lahko navijemo laks, ki naj bo čim tanjši, a ne pretanek. Debeline 0,10–0,22 mm. Nosilnosti od 0,5 kg do 4 kg. Vseeno pa se

Prava divja šarenka

Prelep klen

Tudi mali kleni so nori na umetne črve z okusi.

Z malo torbo, dovolj za vse potrebne stvari za lahki ribolov.

velika večina, tudi jaz, odloči za vrvico, ki nudi veliko boljši kontakt s samim delovanjem vabe v vodi in s tem lažje in hitreje zaznamo tudi prijem ribe. Debelina vrvice je majhna, 0,04–0,06 mm. Za sprednji del pa uporabimo laks fluorocarbon, za nevidnost v vodi. Z ultra light opremo je bistvenega pomena, da poizkušamo doseči nevidnost vrvice v vodi. Tanka izbira vrvic nam omogoča, da tudi pri zelo lahkih izbirah vab dosežemo želeno daljavo. Čim lažja je izbira opreme, tem lažje in bolj prijetno bo z njo loviti.

Vabe

Izbira vab za ultra light ribolov je zares pestra. Veliko se jih odloči za male silikone, blestivke/blinkerje, male voblerje, glavinjare, žličke, potezanke, twisterje. Vse bolj pa so priljubljene tudi vabe, namočene v tekočinah. To so večinoma silikonske vabe, ki imajo močan vonj

in s tem pretentajo še tako previdne ribe. Veliko večino vab damo na jig trnke in želeni učinek dosežemo že z nekaj grami. Vabe so dolžine od 1 pa vse do 5 centimetrov v dolžino. V določenih primerih morajo biti tudi večje, če od nas to zahteva pravilnik revirja, na katerem lovimo.

Ciljna riba

Lahko se podamo na lov na ciprinide vrste, ki se ne morejo upreti umetnim črvom, potezankam. Predvsem pa se podajamo na lov na male predatorje. Ena ciljnih rib ultra light tehnike je seveda postrv.

Revirji

Kot rečeno, vsako leto je poleg ogromnega povpraševanja o revirjih tudi ponudba le-teh večja. Tukaj gre predvsem za športni ribolov ujemi spusti, zato se uporabljajo tudi enojni trnki brez zalusti in vse ribe po kratkem poziranju pred fotoaparati zaplavajo nazaj v svoje kraljestvo. S tehniko se lahko odpravimo na jezera in ribniki. Zelo lepo pa se tehnika odzove tudi na potokih, rekah. Vedno pa se je treba pred samim ribolovom pozanimati, kaj določen revir dopušča in če je tehnika ultra light dovoljena. Ni dovolj samo, da se v vodi nahaja določena vrsta rib. Veliko ribiških družin se je že odločilo za tak pristop, veseli pa nas, da je vsako leto številka še večja. Velika večina vidi lepoto lahkega ribolova in ga tudi uvedejo ter seveda prilagodijo z ribiškimi dovolilnicami ter časovnimi obdobji.

Vsi vemo, da je naša dežela idealna za ultra light ribolov in zares smo lahko zadovoljni, da to opazijo tudi ribiške družine. Je poseben čar ujeti ribo z lahko opremo in upamo, da bo vsako leto še več revirjev in še več možnosti za nepozabna doživetja ob lahkem vijačenju. Mene je zares navdušil in mi prirastel k srcu, verjamem pa, da bo očaral tudi vas.

Besedilo in fotografije: Toni Janežič

**TRGOVINA
Z RIBIŠKO OPREMO**

**Sport
DANILO**

Danilo Bižal s.p., Smledniška 32, 4000 KRANJ
Tel., fax.: 04/232-50-50, 041 643-194
E-mail: sport.danilo@siol.net Spletna stran: <http://www.sport-danilo.si>

POMLADNA MISEL

Kratka, intenzivna, bogato zasnežena zima. Potem pa rolete gor, odpreti žaluzije in odgrniti zavese. Ognjem svetlobe, življenja, brv, žvrgolenja, temnih senc pod gladino in razigranih krogcev na njej!

Juhu, pomlad je tu! Če bi bilo po moje, bi trajala večino leta. Letni časi so zakon, ker ima vsak nekaj nepogrešljivega, lepega, nezamenljivega. Ampak naj bo mrzla bela zima intenzivna in kratka, prav tako kot vroče, suho poletje, da bo lahko pomlad zasijala v vsej svoji pozitivni energičnosti in jesen ponudila svojo stopnjevanje ležernosti z nenadkrljivo barvitostjo, posvečeno zahvaljevanju danosti.

Kako krasen slovenski praznik je gregorjevo. V svoji sporočilnosti in (še) intimnosti lepši kot vsi potrošniško prenapihneni in s trgovinsko agresivnostjo pokvarjeni praznični dnevi. Se ptički ženijo. Kar zaplopala domišljija s prijetnim vetričem prevladovanja optimizma, brstenja pozitivizma, sajenja lepih trenutkov, pričakovanja žarečih juter življenja.

No, kakršnakoli je že bila zima in četudi so zaljubljene noči le želja ali spomin, je jasna zarja pomladnega dne neprekosljiva energijska danost tistemu, ki si jo privoščiti in jo voljan zaužije z vsemi svojimi čuti ob odvrnitvi vseprisotnih obremenitev. Je pa verjetno utopično to nebeško ekstazo iskati stran od vode, tega povezovalnega vira vsega živega, in če na svojega lastnika zraven čaka še ribolovni pribor za dovršen zaključek meditativnega uvoda popolnega dne, je slika popolna.

Gregorjevo je nekoč tudi datumsko sovpadalo z začetkom pomladi, a so ga z veljavnim koledarjem postavili na sredino marca. Vse lepo in prav, saj lahko prijatelji vedno pogosteje tudi ob Dravi pod Malečnikom že doživijo takšne pomladne dni s palico v roki. Prijatelj mi je poslal fotke krasnih ploščičev, bojovitih mren in kakega debelušnega klana. Redki posamezniki dokazujejo, da se tudi v obubožani reki da uspešno preživeti krasen in uspešen ribiški dan. Ampak treba je znati, se naučiti česa novega in ne predano vztrajati na preizkušnem znanju, izpiljenem v drugih časih in ob drugačnih danostih, okoliščinah. Krasno in res vabljivo! Lepotice so in vabijo! V odprti, živi in vsaj pretežno svobodni vodi še nisem videl grde ribe, če ni bila poškodovana, bolna. Vsaka ima nekaj, kar pritegne. Ali je to eleganca, barvitost, moč, prebrisanost, nežnost ... Imajo pa vsake oči svojega malarja. Seveda in na srečo! Nekoga pač bolj pritegne velikost, drugega bojevitost ali previdnost, nekatere nas očara eleganca ali barvitost.

Ker se mi na žalost nikakor ne uspe spraviti za par ur k moji ljubi Dravi, pač koristim vmesni čas, da preverim in dopolnim

Dravska lepotica

muharski pribor z namenom, da se ob prvi priliki, ko bom lahko posvetil meni najljubši relaksaciji vsaj dan, prestavim bližje krajem, kjer še tradicionalno spuščajo gregorčke. No, če to razumemo kot pripravo, ali pa raje v duhu letnega časa, predigro, vseeno ni *fajn*, da traja predolgo. Pogled proti izvirom mi bo, če se bom dogodivščine lotil pravočasno, sigurno pričaral nekaj odhajajočih zimskih pejsažev, ki jih v *totih* krajih vedno bolj pogrešamo. In nato me nežno plapolanje krasnega telesa v tistem prikritem delu ob hitrejšem zavoju iztekajočega se preliva spomni na najlepšo, ki sem jo prav tukaj prelisičil pred ... Kdaj že? Pa saj niti ni bistveno, ker se pač tako lepi trenutki in z njimi pomladne dogodivščine ne postarajo. Ne ponavljajo. Saj ste uganili; v spomladanskih dneh me očarajo postrvi. Potočne postrvi. Pa ne misliti, da mi druge niso všeč, da mi ne pospešijo bitja srca, ampak ... Njih zahtevnost življenja, pravzaprav preživetja, v bistrh potočkih, žuborečih rekah, je že samo po sebi navdihujoče, potem pa njihove energičnost, moč, previdnost dodajo spoštovanje, ki ga začini neprekosljiva lepota barv, vzorcev. Potočka, ki se od ikrnice prebije do ribje polnoletnosti, si definitivno zasluži maksimalno število točk. In ta lepotica, ki jo bom uzrl pred sabo, bo imela svojo zgodbo, svoje mesto v družbi najlepših. In v kopici nikoli popisanih zgodb, ki delajo vsakokratno začetek neponovljiv.

Moram jutri pogledati, če si lahko kak lep aprilski dan privoščim dopust. Pa dober prijem in se vidimo!

Besedilo in fotografije: David Babič

Kokra

Najlepša

MUHARJENJE V AVSTRIJI

Lansko leto smo se štirje prijatelji odzvali povabilu Petra Oberwimmerja in njegove družine na večdnevno muharjenje v Avstrijo. Peter z družino vodi priznano muharsko trgovino Hurch, ki je ena največjih distributerjev Vision muharske opreme v Evropi. Prav tako že več kot dve desetletji upravljajo s štirimi rekami v pokrajini Salzkammergut. Že sama pot skozi Avstrijo me nikoli ne pusti ravnodušnega, sploh skozi prej omenjeno pokrajino Salzkammergut, ki razkazuje svoje lepote prelepih hribov ter kar 76 jezer.

Po dobrih treh urah in pol vožnje smo prispeli na cilj, kjer nas je že čakala pisana družba prijateljev iz devetih držav. Od najdlje je pripotoval Addu, in sicer iz Maldivov. Odličen ribič, specializiran za morski ribolov, vodi tudi eno največjih agencij za ribolov na Maldivih ter se lahko pohvali z izjemnimi ulovi tropskih rib. Bil je prvič v Evropi in se prvič poskusil z muharjenjem na sladki vodi. S svojim izjemnim talentom in znanjem je hitro osvojil tehnike in že prvi dan ujel zavidljivo lepe primerke lipanov in šarenk. Vsi skupaj smo bili nastanjeni v hotelu v kraju Bad Goisern, ki je le streljaj oddaljen od mesta Hallstatt, ki je eno najbolj prepoznavnih mest na svetu. Zaradi svoje pravljici podobne podobe hišic in cerkve ob jezeru ga letno obišče dober milijon turistov, kar je za mesto z 900 prebivalci velika številka. Halštatsko jezero (Halstätter See) se nekaj kilometrov naprej v kraju Au izliva v reko Goiserer Traun. V reki prevladujejo lipani, šarenke, potočne postrvi, najde pa se tudi kakšna jezerska postrv, ki

priplava iz jezera. Zelo je znana po velikih primerkih lipanov, večina njih presega mejo 50 cm in ravno tekom našega obiska se je takšnih velikanov ujelo kar nekaj.

Zaradi deževja prejšnji dan je bila voda malenkost povišana in kot radi rečemo v muharskem žargonu – "napeta". Kljub temu da je bil tok prvi dan hitrejši, smo ujeli lepo število rib. Kot najboljša muha se nam je izkazal vsem dobro znani gamarus slovenskega izdelovalca Karlota Furlana. Ker je na teh rekah dovoljeno loviti na dve muhi, smo se tudi tega večkrat posluževali. In ker je bil gamarus večino časa najboljša izbira, smo večkrat navezali kar dva, enega večjega težkega in enega lažjega in manjšega, ponavadi v velikosti 18. Lipani niso izbirali in so si provoščili oba, nekajkrat se je zgodil tudi dvojni prijem, torej hkrati na vsaki muhi po ena riba. Vsaka riba, ne glede na velikost, je bila prava borka. So zelo močne in odlično kljubujejo hitremu toku. To je tudi posledica gospodarjenja z vodo, saj ni bilo vložka že več kot 20 let. Riba

100 % osredotočenost

Andraž in Klemen med ribolovom v reki Weissenbach.

Addu (Maldivi) med muharjenjem v reki Weissenbach.

Alain Schmidt (Švica) s potočno iz Ischler Trauna.

Chris (Nemčija) s potočno iz Ischler Trauna.

Ivan je pretental lipana z gamarusom.

je zato divja in zelo borbenca, tudi z manjšimi primerki se je bilo velikokrat treba kar "pomatrati".

Dnevi so potekali tako, da smo jutra začeli z zajtrkom in skupnim sestankom, izmenjavo idej ter razporedom skupin po rekah, da se ne bi preveč "gužvali". Sicer pa imajo vse reke, na katerih smo lovili, omejitve prodaje dnevnih kart, in sicer 5 na dan, pri reki Weissenbach pa ena karta na dan. S tem zagotovijo vsakemu ribiču, da lako lovi v miru in se mu v vodi ni treba "gužvati". To se pozna tudi na samem ribolovu, saj ribe ne čutijo takšnega pritiska in je zato tudi ulov boljši.

Prečudovit lipan

Klemen in Peter med opazovanjem Luke.

Luca Baroselli (Italija) s prečudovito potočnico iz Weissenbacha.

Naslednji dan smo lovili na reki Weissenbach, ki je prava poslastica za oči in dušo, saj njena struga poteka v kanjonu. Voda je kristalno čista z manjšimi prelivi in nekaj globljimi predeli, zato so ji že nadeli ime "Avstrijska Nova Zelandija". Struga je ozka in ribe zelo plašne, zato na tej reki dnevno lahko lovi samo en ribič, in sicer samo v spremstvu vodiča. V tej reki prebivata šarenka in potočna postrv. Kanjon in senca ter mrzla voda so nam dobro deli, saj se je temperatura zraka te dni sukala krepko čez 30 stopinj Celzija. Po popoldanski malici smo se odpravili do reke Ischler Traun. Za razliko od Weissenbacha je Ischler Traun zelo široka reka, kjer se nekateri poslužujejo tudi dvoročne muharice. Hoja po ledeno mrzli vodi je bila prava poslastica glede na zunanje temperature. Ribe smo tokrat malo težje pretentali kot poprej na prejšnjih rekah, saj je bil tok dokaj močan, verjetno je neaktivnosti botrovalo tudi ekstremno vroče vreme. Ob zaključku smo se vrnili v hotel na večerjo in strnili misli o ribolovu z ostalimi člani. Družba je bila res odlična, smeha ni manjkalo in ob žlahtnih kapljicah avstrijskih zvarkov smo se dodobra na-

Luka med deževnim dnevom z lepo obarvanim lipanom.

smejali vsem prigodam in pogovorom z ribiči širom sveta. Kolegi iz Italije so poskrbeli tudi za kulinarčno razvajanje brbončic z izdelki iz različnih italijanskih pokrajin, kot so na zraku sušene mesnine in razni starani siri. Druženja so potekala dolgo v noč ob vezanju muh ter izmenjavi idej in ribiških prigod.

Vedno je prijetno poklepetati z ribiči, še posebej s tako pisano družino iz toliko različnih držav. Veliko jih je že lovilo po vodah širom sveta in vsi so dobro seznanjeni tudi z ribolovom v Sloveniji, predvsem jih seveda vedno zamika ta soška postrv in sulec. Na to smo res lahko ponosni in le upamo lahko, da si tega ne bomo uničili.

Zadnji dan smo zaključili na reki Goiserer Traun, ki je od prvega dne upadla za kar nekaj centimetrov. Ribolov je bil temu primeren in resnično izjemen. Poigrali smo se tudi z različnimi suhimi muhami, ki se jim lačni lipani niso mogli upreti. Ker nas je do doma čakala dolga pot, smo se še pred popoldnevom v bližnji tradicionalni gostilni okrepčali s tradicionalnimi avstrijskimi dobrotami in se počasi odpravili proti domu.

Poleg ribolova smo nekaj časa namenili tudi pogovorom o opremljenosti in v čast nam je, da smo lahko del takšne ekipe, ki med prvimi dobimo na test nove izdelke, še preden gredo v prodajo, predvsem palice in role, ter s povratnimi informacijami pomagamo določene lastnosti še izboljšati. Enkratni krajši oddih nam je pustil velik nasmešek in sladke misli, stkali smo veliko novih prijateljstev in dogovorjeni smo, da se kmalu spet vrnemo. Vsakemu obisk teh rek tudi priporočam, saj so resnično vpete v idilično okolje, ki vsakogar napolni z energijo, ribolov pa doda samo še piko na i.

Besedilo in fotografije: Rok Hace

Skupinska fotografija vseh udeležencev iz 9 različnih držav.

Ribič pri pregledovanju mrež na jezeru Chamo.

ZNOVA V TUJINI (NAJBOLJ NEVERJETNI KRAJI ZA RIBOLOV DO SEDAJ)

Moja sestra že več let živi v Etiopiji, na obrobju Addis Abebe, glavnega mesta te države. Naš prvi obisk te afriške države smo načrtovali tik pred izbruhom koronavirusa, a smo ga takrat morali odpovedati. Nato nekaj časa nismo razmišljali v tej smeri, vse do lanske jeseni. Takrat sem kupil letalske karte in začel načrtovati našo pot – par dni pri sestri in nekaj dni potovanja po državi. Večino časa smo se imeli namen zadrževati v bližini velikih jezer, ki delijo južni del na pol. Seveda je bila takoj v mojih mislih zamisel o našem prvem ribolovu v Afriki.

Akako se pripraviti na ribolov v državi, kjer nisi še nikoli bil, kjer tako rekoč ne poznaš nikogar in predvsem, kjer ne veš, kako boš sploh lovil (če boš sploh lahko lovil). V toaletno torbico sem dal par plovcev, navezanih trnkov ter manjših uteži, za vsak slučaj pa tudi nekaj umetnih vab. Nikoli ne veš. Transport palice pa je predstavljal novo težavo. Nimamo namreč posebne torbe za letalski transport ribiških palic, tako da smo vzeli najmanjšo teleskopsko palico, ki jo imamo in še to smo zloženo komaj spravili v kovček. Če bi bila le dva ali tri centimetre daljša, bi jo morali pustiti doma.

Po nekaj dneh raziskovanja prestolnice smo se željni pustolovščin odpravili na jug, v mesto Arba Minch, ki leži ob dveh precej velikih jezerih – ob 60 kilometrov dolgem jezeru Abaja in dvakrat krajšem jezeru Chamo. In prav slednje je bilo naš prvi cilj. S čolnom smo se namreč odpravili opazovatvodno življenje. Jezero je namreč znano kot domovanje res velikih nilskih krokodilov ter pritlikavih povodnih konjev. Do njih smo se vozili slabo uro in v tem času imeli veliko priložnosti za opazovanje ptic med ribolovom, lovili pa smo tudi sami – prvič v Afriki!

Ko smo prejšnji večer poizvedovali o tem, katere ribe plavajo v jezeru, so domačini izpostavili predvsem dve – nilskega ostriza in vrsto soma. Plenilske ribe. Zato smo se tudi mi odločili, da poskusimo z umetno vabo, ki smo jo med vožnjo vlekli za seboj. Vmes smo srečali tudi več lokalnih ribičev, ki so iz majhnih čolnov lovili s pomočjo mrež. Eden od njih nam je prijazno pokazal svoj ulov – en polmetrski som, ki ga je dvignil, da smo ga lahko videli iz našega čolna. Plenilke torej so! Vztrajno smo vlekli vabo kakšnih deset metrov za čolnom med vožnjo do krokodilov, na poti nazaj pa nam je krmar ustavil, da smo poskusili še z mesta. Obakrat brez učinka. Na jezeru Chamo smo se morali zadovoljiti z velikimi plazilci in sesalci, ribe pa smo si pustili za kasneje.

Naša naslednja postaja je bilo mesto Hawasa, ki leži ob istoimenskem jezeru. Jezero Hawasa bi bilo s svojimi skoraj 130 kvadratnimi kilometri daleč največje v Sloveniji, a v Etiopiji njegova velikost ni nič posebnega. Prvič smo se na ribolov odpravili skoraj v center mesta. Sprehodili smo se skozi prav poseben park, kjer so nas na vsakem koraku za priboljške prosile opice, poleg njih

Tej ribi, s spodnjim ugrizom, domačini pravijo zlata ribica.

Poleg tilapij smo na tržnici našli še ta kup z drugima vrstama rib.

Levo je ribja tržnica v Arba minchu, desno ribiči zlagajo mreže, vmes veliki marabuji čakajo na ostanke, zadaj pa je obala, kjer z bambusnimi palicami lovijo manjše tilapije.

Ribič v družbi divjih živali poskuša srečo s kratko leseno palico.

pa je bilo tudi veliko število marabujev. Gre za ptiča, ki morda na hitro spominja na štorkljo, a je občutno večji z veliko rdečo golšo pod kljunom. Že sam prihod na lovno mesto je bil izredno zanimiv. Ob vodi smo videli nekaj lokalnih ribičev, ki so imeli v rokah dva do tri metre dolge bambusove palice, na njih pa privezan laks. Lovili so seveda tik ob obali. Tudi mi smo našli svoj prostor in takoj poželi precejšnje zanimanje iz okolice, kajti morda smo bili sploh prvi netemnopolti ribiči, ki so kdaj lovili tam. A sprva povsem brez uspeha. Še vedno smo se trudili z umetno vabo, za katero se ni zapodil noben plenilec. Čez čas se nam je pridružil lokalni ribič in nam ponudil v uporabo svojo bambusno palico. Tudi svojo palico smo preuredili za plovčkanje – s tem, da smo za plovec uporabili kar kos pene,

ki je ležal na tleh. Bilo je povsem dovolj. Na vprašanje, katere ribe lahko pričakujem, je bil odgovor jasan – tilapia! Naša stara znanka, bi lahko rekli, saj smo ribe te vrste lovili že v Sloveniji, dokler so še plavale v Topli strugi pri Brežicah. A sedaj smo imeli priložnost kakšno ujeti tudi na njihovi domači celine. Naš

Naša prva afriška riba in prva afriška tilapija. Če smo jih pri nas na Dolenjskem lovili na koruzo, so v Etiopiji prijemale na lastne ikre.

Fanta sta prvič lovila s preprosto bambusno palico in sta tudi s povsem preprosto opremo pokazala veliko spretnosti.

Domačini ne lovijo le z brega, pač pa tudi s preprostih splavov, ki jih naredijo iz privezanih plastičnih kant.

etiopski kolega je poskrbel tudi za vabo – rumena gmota, ki jo je dal na trnek, ni bila nič drugega kot jajčeca, ikre, tilapije. Lovili smo povsem blizu brega in oba plovca (kos pene na eni in plastična palčka na drugi navezi) sta se vztrajno potapljala, a ribe kar nismo uspeli ujeti. Filip je lovil na našo palico, Tim pa na bambusno in prav on je bil prvi, ki mu je uspelo ujeti prvo afriško ribo. Manjša tilapija nas je vse zelo razveselila, saj smo videli, da se tudi le kakšen meter od brega da ujeti ribo, najbolj pa je bil prve ribe na drugem kontinentu seveda vesel Tim. Ni trajalo dolgo, da je »afriška naveza« znova obrodila sadove in Tim se je hvalil, da je edini v družini ujel že dve ribi na drugem kontinentu. A kmalu je Filip dokazal, da lahko ujame tilapijo tudi s pomočjo naše palice. Tekmovanju sem se priključil tudi sam, a vseeno s Filipom nisva imela možnosti proti Timu, ki je precej uspešnejše od naju na suho vlekel tilapije. Skupno smo ujeli tri različne vrste rib, s tem da sta bili drugi dve še manjši od tilapij. Priznam, da sem bil večino časa razpet med svoja priljubljena hobija – ribolov in fotografiranje. Opice ter marabui so se še vedno potikali okoli nas in čakali na potencialni obrok v obliki ribe.

Vsakič, ko je kdo od nas zalučal trnek z vabo dlje, so lokalni ribiči predlagali, naj lovimo povsem blizu obale. In res so ribe prijemale samo kakšen meter ali dva od nas.

Lovili smo par ur in najbolj navdušen je bil Tim, ki mu je uspelo ujeti največ rib. Tilapije je obdržal ribič, ki nam je pomagal z opremo in vabo, ostale pa so odplavale nazaj v vodo jezera Hawassa.

Z ribolovom smo nadaljevali naslednje jutro, na drugi stra-

Takole smo v družbi živali in domačinov lovili na jezeru Hawasa. Povsod smo bili deležni precej pozornosti, a nikoli toliko kot prav med ribolovom.

ni zaliva, v katerem smo lovili prej. Tam smo najprej obiskali ribjo tržnico, kjer je kar kipelo od življenja. Kljub zgodnji uri so v malih predelkih ženske že kurile ognje za pripravo ribjih jedi, na drugem koncu so nekateri jedli surove fileje tilapije. Na obali so ribiči zlagali mreže ob svojih čolnih, drugi pa na betonskih tleh ribje tržnice filirali ribe. Vmes pa je bilo precej velikih marabujev, ki so čakali na kakšen ostanek, ki bi priletel v njihovo smer. Ribiči so bili razporejeni na obali kakšnih pet minut stran in tudi mi smo se jim pridružili – a najprej smo šli pogledat, kakšne ribe so na voljo na tržnici. V glavnem so bili povsod kupi tilapij. Ribe so bile res nekoliko večje od tistih, ki smo jih prejšnji dan ujeli mi, a redko katera je bila večja od moje dlani. Vsak prodajalec je imel okoli sebe tri kupe – na enem so bile mrtve ribe, na drugem fileji in na tretjem ribji ostanki. Z zaobljenimi rezili so jih spretno in hitro filirali kar na tleh. Kasneje smo izvedeli, da so te ribe med lokalnim prebivalstvom zelo priljubljene kar surove – ob pogledu na tla si tega nismo želeli poskusiti. Našli smo tudi nekaj somov in drugih rib in se nato odšli pridružiti ribičem na obali. Vmes nas je znova našel ribič, ki nam je prejšnji dan posodil svojo bambusno palico in tudi danes smo ga prosili za isto uslugo. Ves postopek je bil zelo podoben tistemu prejšnji dan, le vaba je bila druga. Tokrat smo lovili z ribjim drobovjem – na tržnici se mi je zdelo zanimivo, kako so nekateri iz ribjih ostankov po filiranju odstranjevali še drob, oči in ostalo mehko tkivo – očitno za vabo. V najboljši dnevni formi je bil Filip, s Timom nama tokrat ni šlo tako dobro od rok. Pa tudi tilapij je bilo manj. Tokrat je ven prihajala vrsta ribe, ki so ji lokalci okoli nas rekli kar *zlata ribica* (čeprav gre za temno zeleno vrsto živali). Ker nam je šel ribolov slabše kot dan pred tem, smo dobili nasvet, naj se premaknemo na drugi konec obale, kjer je že bilo veliko drugih ribičev. Ker lovimo najraje v miru in tišini, se za premik nismo odločili. Miru in tišini ni bilo sicer nikjer, a že tako smo bili deležni precejšnje pozornosti lokalnega prebivalstva, ko smo lovili na bolj umaknjem delu obale, zato si nisem želel še več pozornosti.

Plovčka sta se vztrajno potapljala, a vseeno je ven prišlo manj rib, kot bi si želeli. Z vsako minuto pa je postajalo tudi bolj vroče. V zahvalo za pomoč smo dvema fantoma, ki sta nam pomagala, podarili nekaj navezanih trnkov in umetnih vab ter se odpravili proti avtu.

Čeprav smo za potovanje v Etiopijo imeli povsem druge razloge, kot je ribolov, nam je tudi v tej afriški državi vseeno uspelo ujeti kar nekaj rib. Morda bomo nekoč uspeli oditi kam v tujino samo zaradi želje po lovljenju rib, a do takrat bomo povsem zadovoljni tudi s takimi improviziranimi nekajurnimi izleti, še posebej v tako slikovitem okolju, kot je bilo to letos.

Besedilo in fotografije: Blaž Dominik

RIBOLOV Z DEDKOM NA RIBNIKU

Pozdravljeni! Jaz sem Nika in danes vam bom povedala o enem izmed najlepših dni, ki sem ga preživel z mojim dedkom med počitnicami. To je bil dan, ko sva se odpravila na ribolov na majhno jezero pri ribiškem domu na Vrhniki.

Sončen dan je bil, ko sva z dedkom in našo psičko Brino prišla na najin cilj. Račke so plavale ob bregu jezera. Opazila sem vodomca, ki je preletaval nad vodo. Metuljček mi je priletel na roko, njegovi krilci sta bili kot barvita mavrica. Ptice so se veselo oglašale med zelenimi vejami bližnjega drevja. Voda je bila mirna, le občasno je kakšna riba pljusnila na gladini jezera.

Dedek je pravi mojster ribolova in mi je pokazal, kako pravilno navezati trnek na vrvico in kako izbrati pravo vabo. Pokazal mi je, kako se pravilno drži palico, kako ravnati z ribiškim kolescem in kako hitro potegniti, da riba ne pobegne. Pokazal mi je tudi, kako pripravim hrano za privabljanje rib. Povedal mi je, da moram biti med ribolovom potrpežljiva. "Ribe ne pridejo takoj," je rekel. In res, minilo je kar nekaj časa, preden sem opazila prvi rahel sunek na plovčku. Hitro sem potegnila, a žal riba ni ostala na trnku. Ponovno sem namestila vabo na trnek in vrgla na mesto, kjer

Nika in metuljček

sva z dedkom nametala hrano za privabljanje rib. Spet je minilo kar nekaj časa, ko se je plovec končno potopil. Dedek je rekel, naj takrat močno potegnem in res se je riba obesila pod vodo. Bila sem navdušena nad velikimi krapovimi luskami in močjo, s katero se je boril, ko sem ga poskušala potegniti iz vode. Dedek mi je pomagal s podmetalko, da sem ribo spravila iz vode. Seveda

Nika, haski Brina in krap

Nikin krap luskar 4 kg

Nikin ploščič

je vse zanimalo tudi našo psičko. Krapu sva previdno odstranila trnek, medtem ko je ležala na blazini. Potem sva ga spustila nazaj v vodo. Dedek je rekel: "Ribe moramo spoštovati in paziti na njih."

Celo dopoldne sva uživala v ribolovu. Povedal mi je, da v ribniku živijo različne vrste rib, med njimi predvsem krap, ploščiči in male rdečeperke. Te so mi bile najlepše, saj so majhne, srebrne z rdečimi plavutmi. Pripovedoval mi je zgodbe o svojih ribiških dogodivščinah, jaz pa sem ga poslušala in se smejala njegovim šalam.

Ko se je sonce že visoko dvignilo nad hribovje in je bil čas kosila, sva se odpravila nazaj proti domu. Dedek je bil zadovoljen, jaz pa sem bila srečna, da sem preživela tako čudovit dan z njim.

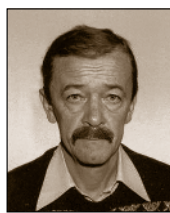
In tako se je končal najin ribolov na ribniku v ribiški družini Vrhnika. Naslednjič bom spet vzela svojo ribiško palico, ki mi jo je podaril dedek, in se z njim odpravila na nove dogodivščine.

Nika M.

V SPOMIN

Franc Žagar

(1951–2024)

Člani Ribiške družine Zagorje smo v mesecu februarja z žalostjo v srcu pospremili na zadnjo pot našega ribiča in prijatelja Franc Žagarja. Franci se je v ribištvo včlanil že v mladih letih. Ribiški izpit je opravil leta 1978. V naši družini je bil dokaj aktiven. Veliko je pomagal pri izgradnji ribiškega doma, prav tako tudi pri izgradnji ribnika. Ko ga je zdravje nekoliko zapustilo, je

skrbel za urejenost ribnika in okolice. Za svojo prizadevnost je leta 2007 prejel odlikovanje red za ribiške zasluge tretje stopnje.

Franci je bil zelo strasten ribič. Najraje je lovil v ribniku Zagorje in pri dotoku vode v ribnik je bilo njegovo lovno mesto. Tam se je s prijatelji šalil in obujal spomine. Prijatelji ribiči so mu dali vzdevek *ribja smrt* in na ta račun smo se večkrat nasmejali - z njegove strani pa glede tega ni bilo nobene zamere. Bil je vedno dobre volje in nasmejan. Takšnega bomo tudi ribiči ohranili v lepem spominu.

Franci, ob slovesu naj se ti še enkrat lepo zahvalimo za vse, kar si naredil za našo ribiško družino in prijatelje. Hvala!

RD Zagorje

je priskočil na pomoč pri gradnji boljšega jutri naše ribiške družine. Naj mu bo sedaj lepo tam zgoraj, med zvezdami, kjer bo lahko v miru nadaljeval svojo strast do ribolova. Žarko, tvojo prisotnost in prijateljstvo bomo zelo pogrešali. Naj te spremljajo dober prijem in sijajne ribe na večnem ribolovnem potovanju. V imenu celotne Ribiške družine Barje, počivaj v miru, dragi Žarko!

RD Barje

Simon Puklič

(1979–2023)

Vsako slovo od našega ribiškega tovariša je boleče. Še posebej, če se poslavljamo od mladega člana v njegovih najlepših letih. Simon je izpit za ribiča opravil v letu 2009. Narava mu je pomenila veliko in z velikim veseljem je preživil trenutke ob Velenjskem jezeru. Kljub boleznim je rad poprijel za delo in počistil smeti, ki so jih drugi pustili ob vodi. Spoštoval je ribe in ribiške tovariše. Ohranili ga bomo v lepem spominu, njegovo obnašanje pa je lahko dober zgled za bodoče ribiče.

RD Velenje

Žarko Čolić

(1962–2024)

Z globoko žalostjo sporočamo, da nas je zapustil naš cenjeni član Žarko Čolić. Leta 2003 se je Žarko pridružil Ribiški družini Barje, kjer je s svojim navdušenjem in predanostjo hitro postal del naše skupnosti. V letu dni je opravil ribiški izpit in s tem pridobil dovoljenje za samostojni ribolov v naših ribolovnih revirjih. Žarko nas je zapustil nenadoma, prehitro za nas vse. V naših srcih bo ostal kot odličen ribič, a še pomembneje – kot izjemen prijatelj. Vsak četrtek smo se veselili njegovega prihoda v ribiški dom, kjer smo skupaj uživali v klepetu in izmenjavi ribiških zgodb. Bil je človek nesebičnih dejanj; sodeloval je pri vsaki delovni akciji, brez obotavljanja

Stanislav Rozman

(1945–2024)

Nepričakovano in nenadoma nas je zapustil naš član Stanislav. Pred dobrim mesecem si še poln energije in načrtov poravnal svoje obveznosti do ribiške družine. Z nestrpnostjo si čakal april, ko se odpre ribolov na jezersko postrv, ki te je neizmerno vabila za Velenjsko jezero. Žal letošnjega aprila nisi dočkal.

Člani RD Velenje se bomo Stanislava spominjali z velikim spoštovanjem in ga ohranili v trajnem spominu.

RD Velenje

POMLADNO MUHARJENJE

Voda je v teh prvih dneh muharske sezone še vedno mrzla in večina belic se zadržuje v najglobljih delih vodotokov v stanju hibernacije. Postrvi pa so že pričele s hranjenjem, saj morajo nadomestiti izgubljeno energijo, ki so jo porabile v času drsti. Ko se dnevi daljšajo in prvi topli sončni žarki segrejejo gladino vode, se ribe prebudijo. V tem času je površina vode bistveno toplejša od vode na dnu. Zato bi bilo logično, da se večina rib giblje v površinskih plasteh in išče svoj obrok na površini; kot so žuželke in razna semena, ki jih raznaša veter. V tem času večina rastlinskega in živalskega življenja poteka v plitvinah in na površini vode. Vodostaj večine voda je običajno višji, reke in jezera pogosto prestopijo bregove ter poplavijo travnike in polja, kjer ribe, tudi salmonidi, najdejo obilico hrane za nadomestilo izgubljenih zalog v zimskih mesecih.

Ribolov s suhimi muhami se pri muharjenju šteje za „crème de la crème“, vendar je v marcu in aprilu zagotovo najbolj kompleksen način ribolova. Rojenja so redka in samo občasna, zato je izbira imitacij in pravilnost le-teh ključnega pomena za uspeh. Muharjenje s suho muho je tehnika, ki se v tem delu sezone uporablja pri ribolovu le kratek čas. V najboljšem primeru nekaj minut z malo sreče pa tja do pol ure. Da bi bili v tem času uspešni, moramo najprej in predvsem razumeti, kaj se dogaja in katere žuželke se pojavljajo na površini v teh prvih mesecih muharske sezone. Samo tako bo naša odločitev o izbiri imitacije pravilna.

Razvojne faze žuželk so zelo pomembne pri lovu s suho muho. Žuželke, katerih preobrazba se odvija v vodi, morajo biti v najboljši kondiciji, da lahko izvedejo svojo preobrazbo iz ličinke v leteči odrasli osebek. To predvsem pomeni, da morajo biti fizično zrele, kar je povezano z njihovo rastjo in dejavniki, ki so jim omogočili, da ta zadnji stadij preobrazbe dolgoročno dosežejo. Ti dejavniki so temperatura, prehrana, prisotnost kisika v vodotoku in ne nazadnje prava temperatura zunanjega zraka. Le v čisti vodi sta flora in favna vodotoka v pravilnem ravnotežju, kar za te male prebivalce vodnega ekosistema pomeni zadosti hrane. Če so življenjske razmere skromnejše, je rast teh malih letalcev omejena in s tem se pojavljajo v vodotoku veliko kasneje. Ključnega pomena je zadnje obdobje preobrazbe, kar za žuželke pomeni, da ne smejo zmrzniti ali se posušiti (zaradi previsoke /pre nizke temperature in vetra), ko zapustijo vodni habitat; v nasprotnem primeru bodo poginile, preden sklenejo svoj življenjski krog. K sreči se je narava dobro odrezala, saj je več družinam žuželk priskrbelo osebkke z različnimi toplotnimi prilagoditvami ali življenjskimi potrebami, kar nam potem daje zaporedje rojenja skoraj vse leto, razen pri ekstremnem mrazu in previsoki vročini.

Prve žuželke na površini

Marčne in aprilске žuželke, s katerimi bomo imeli opravka pri lovu s suhimi posnetki, predstavljajo predvsem tri različne družine, ki jih je dokaj enostavno prepoznati. Prva, ki bi jo omenil, je iz **rodu** enodnevnice iz **družine** kamnovk (Heptageniidae) iz rodu *Ecdyonurus*, muharji jim pravimo kar marčna rjavka (v nadaljevanju MR / March Brown). Vsi jih poznajo, le redko kdo pa jih spozna na vodi. Nekateri celo trdijo, da je MR drugotnega pomena kot žuželka in hrana postrvi ali lipanu. Pa vendar so v člankih in knjigah znani muharji dokazovali edinstvenost in uporabnost med muharjenjem, ko se pojavi na površini vodotokov v velikih

količinah za zelo kratek čas. Težko jo lahko spregledamo kot uporabno žuželko predvsem v zgodnjem delu muharske sezone. Tako kot pri drugih enodnevnice se ličinke MR (*Ecdyonurus epeoridea*, *Rhithrogena germanica* /ali *semicolorata*) zadržujejo pretežno na dnu vodotokov, skrivajoč se pod kamni in s svojim ploščatim telesom kljubujejo hitrim vodnim tokovom. MR lahko prenesejo majhno količino onesnaženja, vendar potrebuje visoko koncentracijo raztopljenega kisika, zato jih najdemo v čistih, hitro tekočih vodotokih. Ličinke MR se zelo zgodaj (od marca do sredine aprila) podajo na pot proti površini. Osebkki v stadiju preobrazbe so ranljivi za plenilce, zato je ta zelo hitra. Celoten proces preobrazbe z dna in polet s površine lahko traja le 30 sekund. Kot vas večina ve, so enodnevnice edine žuželke, ki imajo dve različni odrasli fazi; levinko (subimago), ki se prelevi v prelko (imago). *Rhithrogena germanica* ima najdlje trajajoč stadij levinke med vsemi enodnevnice, ki včasih traja do štiri dni, preden se spremeni v prelko. V tem času levinka počiva na obvodni vegetaciji blizu mesta, kjer je poletela iz vode. Spoznali jih bomo po vitkem telesu obarvanem v rdečerjavo, po trebušni strani pa je svetlejša barva. **Velikosti** 8–12 mm (telo); pri samcih so oči izbuljene (zgornji del sestavljenih oči je povečan). Krila so prosojna, rjave ali rumenkasto rjave barve, fino mrežasta, s številnimi drobnimi, prečnimi žilami. Zadek je temen, s svetlo obrobljenimi segmenti, na njegovem koncu se nahajata dva dolga, nitasta izrastka (cerka). Vse odrasle enodnevnice nimajo delujočega ustnega aparata in po razmnoževanju poginejo.

Marčna rjavka

Ličinka marčne rjavke

Na začetku sezone postrvi obožujejo pogled na marčno rjavko, ki pluje navzdol po reki in si suši mokra krila. To seveda za nas sovpada z odličnim ribolovnim časom, na kar moramo biti pripravljeni, saj izletavajo iz vode v kratkih intervalih. Redko se zgodi, da traja rojenje več kot 20 minut. Če bi na kratko opisal preobrazbo; ko ličinka dozori in pride njen čas, ji močno nabrekne zgornji del oprsja. Ličinka priplava iz podvodnega habitata na površje

(običajno med 10. in 16. uro), kjer ji ta nabrekline počni in iz nje zleze krilata žuželka. To fazo preobrazbe imenujemo levinka (dun). S tem pa preobrazba še ni končana, saj levinke sedijo na površini, medtem ko se njihova krila sušijo in polnijo s krvjo, nato pa odletijo, da poiščejo zavetje in se tam razvijejo v drugo zrelo fazo za paritev z imenom prelka (imago ali spinner). Samica po paritvi poleti proti gladini vode, kjer pristane ali pa leti tik nad njo in odloži jajčeca s tem, da svoj zadek potopi pod gladino. Nazadnje po opravljenem poslanstvu poginejo na vodni gladini. Tej fazi muharji pravimo upehanke (spent). Torej se plača biti pripravljen na ta kratki interval rojenja s pravihim posnetkom marčne rjavke. Nekaj jih bom naštel na koncu članka.

Naslednja žuželka, ki bi jo dodal na ta seznam, pripada rodu *Baetis* in se pojavlja v vseh vodotokih v zgodnji pomladi, zato so jo poimenovali tudi prvenka (*Baetis rhodani*). Značilnost te vrste je, da je zelo prilagodljiva na vse razmere v vodotokih, zato je tudi zelo razprostranjena po celi Sloveniji in seveda drugod. Ličinke te vrste spadajo med hitre plavalke, zato je njihov dvig do površine vodotoka izredno hiter. Odrasle osebe bomo ločili od ostalih vrst enake velikosti, posebno od olivke BWO (*Ephemera ignita*) po ožiljenosti krilc. Z močnim povečevalom bomo opazili na robu para krilc (drugi dve krilci sta zakrneli) dve drobni vzporedni žilici, ki jih druge vrste nimajo, samčki pa imajo izrazite rdeče oči. Muharji, ki se ne poglobijo v dejansko ožiljenost in velikost, jih menjajo z olivko »modrokrilo zelenko« zaradi njihove obarvanosti krilc, ki so izrazito sivo modre barve. Telo je dolžine od 7 do 9 mm v različnih barvnih variantah: od svetlo zelene do temno zelene ali olivne barve. Lahko je celo črne barve (*Baetis niger*). Prvenke ne da odprejo muharsko sezono, temveč se pojavljajo v vodah skozi vse leto, tako da jih bomo v času rojenja srečevali na vseh vodotokih.

Ličinka prvenke

Prvenka

Ker prihaja pri tej vrsti do parjenja nad vodno površino precejšnje število samcev, ki po parjenju poginejo, padejo v vodo in povzročijo, da se ribe pričnejo hraniti z njimi. Medtem se samičke zberejo v velike roje, letijo proti toku in odlagajo jajčeca iz zraka ali samo z dotikom površine, običajno na hitro tekočih območjih. Potem tudi one padejo v vodo, kjer poginejo. To se običajno zgodi proti večeru in takrat se postrvi s temi žuželkami zelo intenzivno hranijo. Način, kako ribe pobirajo žuželke na površini, ko te poginejo, je zelo miren, saj plen ne more pobegniti. Postrvi pri tem pustijo na vodi zelo majhne kroge, ki spominjajo na padajoče kapljice dežja. Tudi zelo velike ribe so lahko med hranjenjem s temi muhami precej neopazne. Te žuželke v rekah povzročajo redno aktivnost postrvi na površini posebno v poletnih večerih. Vse se začne z levinkami, ki se dvigujejo iz vode, in se nadaljuje s prehodom na prelke, ko se bliža večer. Včasih se lahko ta dva procesa pojavita hkrati, zato se lahko nadaljuje pobiranje rib tudi pozno v noč. No, ponoči pozornost postrvi pritegnejo večji obroki,

ki se začnejo pojavljati na vodni površini, kot so to nočni metulji, večje in mali glodavci.

Pri ribolovu na začetku sezone bomo uporabljali več posnetkov te žuželke – najprej je tu rdečeprejka (Sherry Spinner), zelo uspešno pa se lahko uporablja tudi plavajoča ajdovka (Pheasant Tail Dry). V primeru, ko se postrv selektivno prehranjuje na eni od stopenj razvoja prvenke, lahko eden od zgornje navedenih posnetkov zagotovi zelo uspešno muharjenje. Te muhe naj bodo na trnkah št. 14 ali 16. Ko ribe nočejo sprejeti nobene od omenjenih imitacij, lahko posežejo po klasični muhi Gordonovki (Quill Gordon), ki sicer ni preveč podobna nobeni stopnji v razvoju te žuželke, vendar je iz nekaterih razlogov, znanih le postrvi, zelo uspešna. Poginule žuželke bomo najenostavneje in najbolj učinkovito posnemali z neobteženim fazanovim repom v izvedbi upehanke ali z imitacijo rjasta upehanka (Rusty Spinner). Za njihovo uporabo je najpomembnejše opazovati in prepoznati trenutek, ko postrv vsesa mrtve žuželke iz vodnega filma. Le tako bomo v pravem trenutku predstavili svojo imitacijo, da bo priplavala v prehranjevalno razdaljo ribe, ob pravem trenutku, da jo bo ta opazila. Ribe se v tem načinu prehranjevanja nahajajo tik pod gladino in najboljši način, da jih prepričate k prijemu, je ta, da je prva hrana, na katero naletijo, vaša imitacija, kar pomeni za vas brezhiben predložek posnetka. Pravilo je, da so pri posnemanju najpomembnejše oblika, velikost in barva (stopnja pomembnosti gre v tem vrstnem redu). To je treba upoštevati v bistvu pri vseh vaših posnetkih, tako da rezultat muharjenja ne bo izostal.

Še eno vrsto žuželk bi omenil med tistimi, ki se pojavljajo na začetku sezone in nam v nekem trenutku nudijo veliko veselje pri lovu s svojimi suhimi posnetki. Večina od vas muharjev pozna njihovo največjo predstavnico skalnico (*Perla maxima*) ali manjšo sončnico (*Isoperla grammatica*). No, tokrat se bomo malo poglobljeje seznanili z njunima zgodnjima sorodnicama, ki se pojavijo na vodi že v marcu mesecu. Sicer bomo težko opazili njihove zrele oblike rjave prodnice (*Taeniopteryx nebulosa*) in rdeče rjave prodnice (*Brachyptera risi*), ker so izredno majhne, saj je njihova dolžina do 10 mm. Sta pa vsekakor ene od prvih znanih muharjeve pomladi v naših salmonidnih vodah. Ti dve predstavnici prodnic že imata svoji muharski imeni, po katerih jih bomo prepoznali. Njihovi imeni, ki se pojavljata v večini literature, sta februarso rdeča (february red) in rdečerjava prodnica (**Needle Fly**). Obe vrsti se pri nas pojavita proti koncu marca, barva telesa in splošni vtis pa je prej temnorjava ali v nekaterih primerih celo črna.

Ličinka prodnice

Odrasla krilata prodnica *Taeniopteryx nebulosa*

Njune ličinke so dolge približno 8 milimetrov in so temnorjave, skoraj črne barve. Živijo na dnu rek, vendar ima vsaka vrsta svoje pogoje. *Taeniopteryx nebulosa* si za svoj življenjski prostor izbere mirnejše dele vodotoka, poraščenega z vodno vegetacijo, medtem ko je »Brachyp-

fera risi« res prava prodnica, ki jo najdemo v hitrih delih potokov in rek z obilico kamenja in proda. Rojenje teh dveh vrst se lahko raztegne tudi do začetka junija. Ker sta si obe vrsti po videzu in življenjskem slogu podobni, ju je mogoče posnemati s povsem enakimi imitacijami. In suhe imitacije pridejo v poštev, ko male rjave prodnice preidejo v svojo odraslo, zračno fazo življenja. Sicer večino rojenja opravijo s plezanjem po vegetaciji ali skalni brežini, toda zadostno število osebkov odnese tok in jih izpostavi pogledu lačnih rib. Spomladi se pojavljajo v velikem številu, saj so roji tako množični, da lahko kamenje in suha debela okoli vode prekrijejo oprijeti črni plašči iz malih prodnic. Če boste takrat pregledali želodčke postrvi, ujetih v zgodnjem pomladnem popoldnevu, boste videli, da je polovica vsebine v njem iz majhnih temnih prodnic. Njihove imitacije so majhne temne Fratnikove puhovke, narejene na dvakrat podaljšanih trnkah s tanjšim telesom in nizko vezanimi temnejšimi puhastimi peresi race mlakarice. Imitacij teh malih prodnic je prav toliko, kot je vezalcev, no, omenil bi še eno, ki je meni prinesla veliko veselja v prvih mesecih sezone. Imenuje se **CDC Prodnica (Needle Fly)**, njeno vezavo pa najdete na koncu članka. Mesta, kjer naj bi jih predložili lačnim postrvem, so plitvine med skalami ali na plitvih brzicah. Največje postrvi so v tem času prav tam in na robu toka ali za skalo in čakajo na svoj obrok.

Imitacije in njihova izbira

Po kratkem opazovanju dogajanja na vodni površini in ob bregovih (kar je enostavno, saj žuželke najdemo v plitvejših, toplejših delih vodotokov in na priobalnem grmovju) poiščemo posnetek v svoji muharški škatlici in ga navežemo ter predložimo najbližji postrvi, ki se hrani. Posnetke muh je najbolje kupiti. To še posebej velja za tiste, ki niso večji vezanja umetnih muh. Razlog za to je preprost: kakovost in trdnost vezave, predvsem pa prava izbira materialov, ki jih poznajo in uporabljajo mojstri vezanja. Za ribolov s suhimi muhami je pomembno, da se opremimo s posnetki, ki imajo visoko ali nizko plovnost. Pri tem je ključno, ali bodo stali visoko z dvignjenimi krilci ali nizko na površini, tako kot ležijo žuželke v stadiju preobrazbe v odrasli osebek. Prvi so posnetki, kjer se uporabljajo pri vezavi muke iz peresa petelinov, pri drugih pa se uporabljajo predvsem umetni materiali. Pri ribolovu je poleg barve posnetka ključna tudi velikost trnka, saj ta podaja velikost žuželke. Kolikokrat smo videli muharje, ki so pogrešali določeno velikost posnetka, ker so ribe pobirale samo žuželke, večje ali manjše od velikosti, ki so jo oni imeli na razpolago. Cilj nakupov ali izdelave je ponavadi zadovoljiti svojo presojo in pri tem se nam zdi nepotrebno, da bi imeli več velikosti. Seveda je to napaka.

Zato pogledajte naslednjo tabelo in upoštevajte dolžine trnkov, ki so normalne dolžine vratu ali so dvakrat podaljšani, kar seveda pomeni da za dvakrat povečajo velikost telesa.

	prodnici	marčna rjavka	prvenka
Velikost trnkov	22 – 20 – 18 x 2	12 – 14	14 – 16 – 18

S suho muho

Seveda je muharjenje s suho muho lahko zelo učinkovita tehnika ribolova, še posebej, ko so postrvi aktivne na površini. Čeprav je ugodno obdobje za to tehniko kratko in ne traja več kot 2 do 3 ure na dan, si zasluži poskusiti, saj so možnosti za ulov res dobre. Dober čas za lov s

suho muho na začetku sezone bomo iskali v najtoplejših delih dneva, običajno med 13. in 15. uro. Vendar je treba potrpežljivo počakati na ugodne razmere, kar pomeni ne previsok vodostaj, topel dan in sončno vreme. Ko so ti pogoji izpolnjeni, je pametno, da stavite tudi na suho muho. Po drugi strani pa visok vodostaj in še posebej zelo mrzla voda ali hladen severnik komajda spodbujajo kakršno koli površinsko aktivnost.

Torej, če želite loviti s suho muho, je prvi korak, da poiščete pravo področje, saj vsa niso dobra. Tista, kjer je na začetku sezone opaziti rojenje, so razmeroma redka. Idealna je meja med dokaj globoko in plitvo vodo, brzice, bogate z zavetji v obliki kamnitih blokov ali potopljenih vej. Ko se postrvi prehranjujejo na takem mestu, ni redkost, da jih na manjšem področju opazimo več. Prvi korak, da kakšno postrv spravimo v podmetalko že na začetku sezone, je iskanje tovrstnih področij. Ko jih najdemo, se vrnemo tja okoli poldneva in čakamo na znake prehranjevanja na površini. Vse se začne z rojenjem žuželk. Če okoli poldneva vidite nekaj prvenk na površini, je to odličen znak. Redko se zgodi, da rib ne opazimo pod površino, ko se pojavi rojenje. To moramo seveda izkoristiti, saj v tem obdobju ne traja dolgo.

Nekateri muharji trdijo, da je na odprtju sezone postrvi razmeroma enostavno ujeti. Res je, da niso tako izbirčne in previdne kot kasneje med letom, vendar moramo še vedno muhariti previdno in uporabljati vse načine, da ostanemo nevidni za ribo, ki jo lovimo. Še posebej je pomembno uporabljati predvrnico, ki je dovolj tanka in dovolj dolga, da zagotovi dobro predstavitev našega posnetka na površini. Medtem ko postrvi niso vedno zelo izbirčne glede vrste posnetka, ki ga uporabljamo v tem letnem času, so lahko precej izbirčne glede ravni plovnosti umetne muhe. Zato je priporočljivo imeti umetne stvaritve, ki lebdiyo visoko na vodi, pa tudi imitacije, ki ležijo nižje na površini kot upehanke. Če boste natančno opazovali dogajanje in pravilno izbrali posnetek, bo uspeh in užitek ob prvem pomladnem muharjenju s suho muho zagotovljen.

Tako kot vsi previdnostni ukrepi, ki jih sprejme ribič ob približevanju svoji ciljni ribi, so pomembni tudi premer trnice, položaj glede na ribo in sam predložek; zavedajte se, da prvi predložek šteje toliko kot izbira muhe. Predložek v vodni tok, ki ne teče v smeri prehranjevalne poti ribe, bo vedno neuspešen, saj povzroči razenje in zato se bo prikazana muha pojavila kot past za postrv. Ribe predvsem rade pohrustajo marčno rjavko, ko se levi na površini ali medtem ko čaka, da se ji posušijo krilca. Če se vaša suha muha začne potapljati, počakajte nekaj sekund, preden jo ponovno predložite, ker bo tudi na tak način pohrustana, kljub temu da se je potopila pod površino.

Ribolov s suho muho je priljubljena metoda med muharji, saj je „*crème de la crème*“ še posebej v pomladnem času. Za tiste, ki radi poležavate, je pomembno, da marčne rjavke pozno rojijo in vam zato ni potrebno zgodaj za vodo. Rojenje se običajno začne po 11. uri in traja do 16. ure. Prezimljene, lačne postrvi ne izgubijo časa, ko se pojavijo MR na vodi. Rojenje MR pogosto sproži rahel dvig temperature zraka, kar sproži kratkotrajen dvig žuželk na površino in ne kot stalno enakomerno časovno pojavljanje, kot je to v poletnih mesecih. Tudi predel je lahko zelo lokaliziran na kratkih odsekih vodotoka. Zato je najbolje, da v iskanju rojenja in hranečih se postrvi prelovimo čim večje področje. Ko ga najdete, temeljito premečite področje, dokler niste prepričani, da je izčrpano, nato pa se premaknite na novo lokacijo. Vedno se je pametno izogibati plašenju postrvi,

vendar je predstavitev suhe muhe lačni potočni postrvi pogosto enostavna. Celo slabo predstavljena muha je v tem obdobju atraktivna, ko leti nad glavo spomladanskih postrvi v Krki, Bohinjki, Radovni. V tem letnem času bo pogosto zadostovala preprosta predvrstica za suho muho. Vzorci suhih muh so lahko različni, vendar za uspešno posnemanje MR ali katere druge predstavnice žuželk iz zgoraj opisanih ni potrebnih veliko vzorcev suhe muhe.

Vzorci za pomladni ribolov s suho muho

Veliko postrvi sem zgodaj pomladi ulovil z naslednjimi vzorci, ki jih je relativno enostavno zvezati, če le imate voljo potrpljenje in material zanje. Za postrvi, ki se hranijo v brzicah, uporabljam pokončno varianto MR, saj njeno telo leži pod gladino, krilca, dlake pa štrlijo nad gladino.

Pokončna marčna rjavka

- Trnek: Kamasan B170 #14 & 12
- Vežalna nit: rjavo oranžna 8/0 Uni
- Rep: sive fibre jerebice
- Telo: firma WAPSI »Fox Squirrel«
- Porebranje: zlata nitka
- Krilca: jelenova dlaka

Plavajoča ajdovka (Pheasant Tail Dry). Suho muho Pheasant Tail je ustvaril Payne Collier v začetku leta 1900. Plavajoča ajdovka pogosto daje ribe, ko vse drugo odpove. Vedno je vredno poskusiti muho tudi v neznanih vodah, ko niste prepričani, kateri vzorec uporabiti.

Trnek: Kamasan B170 # 16-12

- Vežalna nit: Uni 8/0 temno rjav
- Rep: nekaj fiber iz fazanovega peresa
- Telo: nekaj fiber fazanovega peresa
- Porebranje: srebrna lameta
- Krilca: rjava mikasta peresca

Rdečeprejka (Sherry Spinner)

- Trnek : TMC 100BL #14
- Vežalna nit: uni 8/0 rdeče barve
- Telo: rjasto rdeča svila porebrana s tanko medenasto žičko
- Rep: fibre iz peresa petelina glinjaka
- Mike: svetli glinjak
- Krilca: sive konice iz peresa kure

Gordonovski (Quill Gordon)

- Trnek: Kamasan B 170 18-16
- Vežalna nit: uni 8/0 črne barve
- Telo: oguljena svetla/temna pavova fibra

- Mike: iz peresa rjavega petelina
- Krila: 5 mik iz račjega letalnega peresa
- Rep: razmeroma dolge mike iz peresa petelina (glinjak)

Upehanka (Rusty Spinner)

- Trnek: TMC 100BL # 18 / 14
- Vežalna nit: Veevus 8/0 oker
- Rep: Mikrofibrets črne
- Telo: naravna rafija, porebrana z očiščenim pavjim peresom
- Oprsje: rjavo CDC kosmičenje
- Krila: beli Wapsi antron yarn

CDC Prodnica (Needle Fly)

- Trne: TMC 102Y #16-18
- Vežal nit: uni črne barve 8/0
- Telo: puhasto pero mlakarice uvito in navito po hrbitišču
- Krilca nad telesom: preparirano pero iz letalnega peresa race
- Mike: puhasto pero mlakarice

Prvenka (Olive dun)

- Trnek: TMC 100 #14
- Vežalna nit: uni 8/0 olivne barve
- Krila: izrezki iz škorčevih letalnih peres
- Rep: nekaj fiber iz peresa olivno pobarvanega petelina
- Telo: olivno obarvana dlaka tjulna/ali substitut
- Mike: pero petelina modro-krilaka

*Besedilo in fotografije:
Vladimir Mikec*

UMETNE MUHE

VEŽALNI MATERIAL, TRNKI & JIGI

051 253 841 www.lukafly.com

LUKAFLY

DOSTAVA PO CELOTNI SLOVENIJI ALI
OSEBNI PREVZEM V LJUBLJANI

Luka Jezovšek s.p., Črna vas 308a, 1000 Ljubljana

IZ KUHARSKE BELEŽKE GOJKA ŠKORIČA

KOTLET SOMA S PARADIŽNIKOM ČEŠNJEVCEM V SMETANOVI OMAKI IN RIBJI FILE V LISTNATEM TESTU

Danes vam bo Gojko za pripravo okusnih ribjih jedi zaupal dva recepta: kotlet soma s paradižnikom češnjevcem v smetanovi omaki in ribo v listnatem testu.

Za prvo jed smo uporabili kotlete soma, lahko pa jed pripravite tudi iz kakšne druge ribe, kot so: krap, amur, tolstolobik ali katera druga. Drugo jed smo pripravili iz ploščiča, lahko pa jo pripravite tudi iz postrvi ali smuča, pa tudi iz filejev krapa, amurja, tolstolobika ali katere druge ribe.

Kotlet soma s paradižnikom češnjevcem v smetanovi omaki

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 1,4 kg kotletov soma (lahko tudi kakšne druge ribe)
- 50 dag paradižnika češnjevca
- 20 dag čebule
- 5 dag česna
- 2 limoni
- šopek peteršilja
- šopek dila (kopra)
- 10 dag moke
- 10 dag sušenega paradižnika
- 10 dag masla
- 2 dl smetane za kuhanje
- 1,5 dl olja
- 2 dl belega suhega vina
- ribja jušna osnova ali voda
- sol, poper

Ribje kotlete solimo, popoprano in pokapamo z limoninim sokom, jih damo v hladilnik ter jih pustimo, da se marinirajo pol ure do eno uro.

V ponev damo maščobo in jo segrejemo. V razgreto maščobo damo peči ribje kotlete, ki jih predhodno povaljamo v moki. Ribo pečemo približno 10 do 15 minut, da je pečena na pol. Potem kotlete vzamemo iz olja in jih pokrijemo z alufolijo. Na preostanek maščobe damo nasekljano čebulo, na pol prerezan paradižnik češnjavec in na tanke rezine narezan sušen paradižnik. Vse dušimo, potem dodamo nasekljan česen in peteršilj. Zalijemo z belim suhim vinom ter z malo jušne osnove ali vode, solimo,

popoprano in damo v ponev tudi na pol pečene ribje kotlete. Kuhamo 15 do 20 minut, potem v omako dodamo še smetano za kuhanje in kuhamo še 10 minut.

Zraven lahko postrežemo široke rezance, riž ali krompir v kosih.

Ob jedi priporočamo belo ali rose suho vino.

Ribji file v listnatem testu

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 1,5 kg ribe (filejev – amur, tolstolobik, krap ali celih rib – ploščič, postrv, smuč)
- 1,2 kg listnatega testa
- 2 jajci
- 2 limoni, eno za sok, eno neškropljeno za limonino lupino
- rožmarin po okusu
- 15 dag masla
- 0,5 dl olja
- sol, poper

Riba v listnatem testu

Očiščeno ribo ali ribji file solimo, popoprano in pokapamo z limoninim sokom. Če imamo celo ribo, ji damo v trebušno votlino vejico rožmarina. Potem damo ribo ali fileje marinirat v hladilnik za pol ure do eno uro.

V ponev damo olje in polovico masla ter v razgreto maščobo ribo ali fileje, da se zapečejo z obeh strani. Ko so lepo, zlate barve, zapečene (na pol pečene), jih vzamemo iz maščobe in pustimo, da se malo ohladijo. Med tem časom na mizi raztegnemo listnato testo, damo nanj ribo ali fileje, po vrhu po ribi ali filejih potresemo naribano limonino lupino, na ribo ali fileje damo že vejico rožmarina ter košček masla. Potem ribo ali fileje pokrijemo z drugim delom listnatega testa. Preden prekllopimo testa, robove namažemo z žvrkljanim jajcem, z vilico malo potisnemo po robovih ter testo po vrhu premažemo z žvrkljanim jajcem.

Damo peči v razgreto pečico na 160 do 180 stopinj za približno 25 do 30 minut. Ob ribi postrežemo zelenjavo, pečeno na žaru.

Ob jedi priporočamo belo ali rose suho vino.

Recepta pripravil: Gojko Škorič
Besedilo in fotografije: Borut Jerše

Kotlet soma s cocktail paradižnikom v smetanovi omaki

SEJEM RIBIŠTVA IN LOVSTVA Z DVAJSETLETNO TRADICIJO VABI V GORNJO RADGONO K PRIJETNEMU IN USPEŠNEMU DRUŽENJU

Mednarodni bienalni sejem ribištva in lovstva bo v Gornji Radgoni od petka, 5. 4., do nedelje, 7. 4. 2024, ponovno največji praznik ljubiteljev narave v sosedski regiji štirih držav. Ob pestri ponudbi opreme, oblačil in destinacij za ribiški in lovski turizem vabijo krovne naravovarstvene in turistične organizacije z zanimivimi strokovnimi predstavitvami in stanovskimi srečanji.

Ribiška zveza Slovenije bo poudarila lov krapovcev in plenilk, različne oblike ribolova in delo z mladimi. Velika atrakcija bo prikaz domorodnih vrst rib v posebnem bazenu. S predstavitvijo svojih lovišč bodo še posebej dejavne ribiške družine Gornja Radgona, Murska Sobota, Lendava in Ljutomer. Gostovali bodo Hrvatski športno ribolovni savez in predstavniki zvez iz območja Alpe Jadran. Nad kotičkom za pokušanje ribje kulinarike bodo še posebej bdele ribiške družine Gornja Radgona, Maribor in Rače. V nedeljo bo potekalo tekmovanje v kuhanju ribje čorbe. V soboto vabi odmeven strokovni posvet Ribiške zveze Slovenije na temo problematike posegov v vodotoke v luči zadnjih poplav.

Center za promocijo in pospeševanje športnega ribolova in ribiškega turizma Racoon d. o. o. bo gostil izdelke in storitve projekta Slovenski ribiški produkt, Ribiško družino Brežice in Društvo ljubiteljev lovske kulinarike Gadova peč. Pripravil je razstavo umetniških del in starin na temo lova, ribolova in narave. Ponujal bo tudi svoje založniške novosti, ribiške vabe Hanibal in bakrene kotičke.

Predstavila se bo Zveza društev Moja Mura.

Pestro strokovno, tekmovalno in družabno dogajanje pripravljajo Lovska zveza Slovenije, Lovska družina Gornja Radgona, Društvo slovenskih lovk, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorat za gozdarstvo in lovstvo, Kinološka zveza Slovenije, Društvo ljubiteljev ptičarjev, Strelska zveza Slovenije, Slovenska zveza za sokolarstvo in zaščito ptic ujed ter Turistična zveza Slovenije.

Sočasna velika razstava starodobnih vozil »AVTO-MOTO KLASIKA« v organizaciji Zveze SVS – Zveze slovenskih društev ljubiteljev starodobnih vozil v sodelovanju s Pomurskim sejmom d. o. o. bo posvečena vsem vrstam starodobnega transporta in starodobne tehnike.

POUDARKI SEJEMSKEGA DOGAJANJA

Vsak dan

- Nastopi lovskih rogistov in lovskih pevskih zborov
- Streljanje na tarčo
- Predstavitev puškarskega poklica
- Mednarodna razstava starodobnikov
- Razstava malih živali

Petek, 5. april 2024

- 10.00 / prireditveni oder v hali A1
- Svečano odprtje sejma
- 12.00–13.00 / prireditveni oder
- Strokovni posvet Društva gojiteljev gob Slovenije »Vse o glivah in gobah«

➤ 13.00–15.00 / hala A, razstavni prostor Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS, Sektorja za gozdarstvo in lovstvo

Okrogla miza: Škode od divjadi

➤ 13.00–14.00 / zunaj

Predstavitev oddelka za šolanje službenih psov, Kinološka zveza Slovenije

➤ 13.30–16.30 / hala A, stojnica Vino Slovenija Gornja Radgona

Druženje z Vinsko kraljico Slovenije Sanjo Ferjančič

Sobota, 6. april 2024

➤ 10.00–12.00 / dvorana 2

Strokovni posvet Ribiške zveze Slovenije »Problematika posegov v vodotoke v luči zadnjih poplav«

➤ 11.00–13.00 / prireditveni oder v hali A1

predstava Rdeča kapica in kviz na temo lovstva v organizaciji Društva slovenskih lovk

➤ 13.00–15.00 / dvorana 1

17. Državno prvenstvo v oponašanju jelenjega rukanja, Lovska zveza Slovenije

➤ 13.00–14.00 / zunaj

Predstavitev oddelka za šolanje službenih psov, Kinološka zveza Slovenije

Nedelja, 7. april 2024

➤ 9.00–15.00 / zunaj pred halo A1

Tekmovanje v kuhanju ribje čorbe in lovskega golaža

➤ 11.00–13.00 / prireditveni oder

Predstavitev psov Društva ljubiteljev ptičarjev

➤ 13.00–14.00 / zunaj

Predstavitev oddelka za šolanje službenih psov, Kinološka zveza Slovenije

➤ 14.30–15.30 / prireditveni oder

Podelitev priznanj »Slovenski ribiški produkt«

➤ 16.00 / prireditveni oder

Podelitev priznanj tekmovanja v kuhanju lovskega golaža in ribje čorbe

Program se dopolnjuje.

Organizator si pridržuje pravico do morebitnih sprememb.

Več informacij: www.pomurski-sejem.si